

KURIER POZNAŃSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chęłmickowski
Za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr 376 Wydanie P

Poznań, piątek dnia 20 sierpnia 1937

Rok 32

Poznań, 19 sierpnia.

Środki zwalczania fali żydowskiej

Zagadnienie żydowskie w Polsce należy do zagadnień naczelných, których rozwiązanie musi podjąć i przeprowadzić obecne pokolenie. Są ludzie, są całe wpływy grupy polityczne w Polsce, które doniosłości tego problemu nie dostrzegają, albo dostrzegają nie chcą. Ale w świadomości coraz większego odłamu narodu polskiego gruntuje się przekonanie, iż zredukowanie liczby Żydów co najmniej do odsetka, odpowiadającego stosunkom na zachodzie Europy, iż odsunięcie Żydów od wpływu na polskie życie duchowe, na administrację publiczną, na gospodarstwo narodowe i stosunki społeczne stanowią dopiero bieżące o odrodzeniu się i wzmocnieniu naszych sił państwowych i otworzy nam drogę do prawdziwie twórczego rozwoju.

Z tych wychodząc założeń pilnować musimy by tam, gdzie istnieje niewątpliwa przewaga żywiołu polskiego w życiu gospodarczym — a w praktyce dotyczy to tylko Wielkopolski i Pomorza (choć zapewne już bez Gdyni) — nie uronić nic z tej pozycji, a przeciwnie zabezpieczyć się przed możliwością jej pogorszenia. Jeżeli ograniczamy nasze pole rozważań do życia gospodarczego, czynimy to dlatego, iż tylko na drodze walki ekonomicznej może społeczeństwo (w odróżnieniu od państwa oczekiwać realnych wyników w działalności zmierzającej do odzyskania naszego kraju.

We wczorajszym artykule zwracaliśmy uwagę na niepomysłny fakt wciśnięcia się Żydów do „twierdzy wielkopolskiej” — Poznania i na pewne osłabienie odporności społeczeństwa poznańskiego wobec akcji żydowskiej. Czyż jest możliwe, aby w Poznaniu mogło istnieć bez poparcia ludności rdzennie polskiej ponad 200 placówek handlowych i około 100 warsztatów rzemieślniczych w rękach żydowskich?

Niektóre z tych placówek istnieją już kilka lat, a stały wzrost ich liczby świadczy smutnie o braku godności narodowej i krótkowzroczności pewnego odłamu społeczeństwa polskiego. A iluż w Poznaniu kręci się różnych żydków nie osiadłych na stałe w naszym mieście, komiwojażerów, domokrażców, agentów itp.? Kto chce się o tym przekonać, niech w godzinach wieczornych przejedzie się „jedyką” na dworzec i zajrzy do sal, poczekalni i na perony, a oczy mu się otworzą na rozmiary „współpracy” żydowskiej z naszym miastem.

Ale co konkretnego robi się w Poznaniu, by przeciwstawić się tej wzbierającej niewątpliwie fali żydowskiej?

Akcję uświadamiającą społeczeństwo o niebezpieczeństwie żydowskim prowadzi od lat prasa narodowa z naszym pismem na czele. Akcja ta jednak ograniczona jest do zasięgu czy-

Doświadczenia z manewrów sycylijskich

Lotnictwo spełniło swą doniosłą rolę — Zaopatrzenie wojska — Zastosowanie dywizji z dwóch pułków piechoty — Szybka brygada pancerna — Uwagi Mussoliniego

Rzym (PAT). „Lavoro Fascista” omawiając wyniki manewrów sycylijskich podkreśla rolę lotnictwa, które przyszło na pomoc sycylijskim wojskom „niebieskim” z najodleglejszych ośrodków jak: Tripolis, Rzym i Mediolan. Samoloty bombowe po zrzućeniu bomb wróciły do swoich baz, aby po powrotnym zaopatrzeniu ponownie wziąć udział w manewrach i tegoż dnia powrócić na lotniska macierzyste.

Udział samolotów z odległych lotnisk tłumaczy się okolicznością, że założeniem manewrów była hipoteza, iż przeciwnik przed wysadzeniem desantu na wyspie zniszczył lotnictwo i flotę morską Sycylii.

Ponadto dziennik zwraca uwagę na działalność intendencji, która zdołała zapewnić zaopatrzenie wojska w wodę, a w wielu miejscowościach zor-

ganizowała sieć studzien i wodociągów, które obecnie zaspokajają będą potrzeby ludności cywilnej.

„Tribuna” przewiduje, że wyniki manewrów będą bogate w doświadczenia, uzyskane dzięki zastosowaniu dywizji piechoty z dwóch zamiast trzech pułków. Gdyby dywizja dwupułkowa, pisze „Tribuna”, miała się utrzymać, wówczas wiele oddziałów technicznych i pomocniczych, należących obecnie do dywizji, musiano by przydzielić do dowództwa korpusu, dzięki czemu dywizja stałaby się lżejsza i szybsza.

Jeżeli natomiast chodzi o eksperyment z szybką brygadą pancerną, to zdaniem „Tribuny” ostatni dzień manewrów ujawnił konieczność wzmocnienia takiej brygady oddziałami piechoty, zdolnej utrzymać przez pewien czas zajęte pozycje, aż do nadejścia po-

siłków. W ostatnim dniu bowiem okazało się, że wystarczy jedno przeciwuderzenie przeciwnika, aby uczynić bardzo problematycznym początkowy sukces osiągnięty przez szybkie brygady pancerne.

Zdaniem dziennika wiele względów przemawia za tym, aby szybkie brygady pancerne zostały powiększone do dywizji, dysponującej piechotą umiarkowaną opanować i utrzymać zajęte stanowiska.

Palermo (PAT). Mussolini wygłosił w okolicy Ossuaire Calatafimi przemówienie do generałów, wyższych oficerów oraz delegacji oficerów i podoficerów, którzy brali udział w manewrach poczyniwszy na wstępie szereg uwag natury technicznej.

Mussolini zaznaczył, że z przebiegu manewrów wynika, iż inwazja na Sycylię jest niemożliwa zarówno dla państw śródziemnomorskich, jak i innych.

Nawiązując do wojny hiszpańskiej oświadczył Mussolini, iż nie wierzy w jej długotrwałość. Jeśli Madryt nie został dotychczas zdobyty, to należy to przypisać jedynie temu, że nie przeprowadzono na niego dotychczas poważnego ataku. Przemówienie swe zakończył Mussolini stwierdzeniem wysokiej wartości żołnierza włoskiego.

Ostateczny termin

Berlin (PAT). W tutejszych kołach politycznych mówią, że termin wyznaczony głównemu korespondentowi „Timesa” Normanowi Ebbuttowi na opuszczenie granic Rzeszy, nie został przedłużony. Władze zakomunikowały dziennikarzowi angielskiemu, że musi on opuścić Niemcy do niedzieli 22 bm. do godz. 24.

Zerwanie stosunków dyplomatycznych

Paryż (PAT). Agencja Havasa donosi z Lizbony: Ministerstwo Spraw Zagranicznych opublikowało wczoraj późno w nocy notę donoszącą, że rząd portugalski zrywa wszystkie stosunki dyplomatyczne z Czechosłowacją.

Posel portugalski w Pradze opuścił Pragę udając się do Wiednia. Posła czechosłowackiego w Lizbonie zawiadomiono, że dla zadośćuczynienia wymogom międzynarodowej kurtuazji zostanie mu udzielona nietykalność dyplomatyczna na okres potrzebny do pochynienia przygotowań do wyjazdu.

Londyn (PAT). Korespondent Reutera donosi z Lizbony: Rząd portugalski w wydanym komunikacie wy-

jaśnia przyczyny zerwania stosunków dyplomatycznych z Czechosłowacją. Rząd portugalski zamierzał zamówić w czeskiej fabryce broni „Czechosłoweńska zbrojovka” większą ilość karabinów maszynowych, naskutek jednak interwencji rządu czechosłowackiego, fabryka broni odmówiła przyjęcia zamówienia.

Po wielokrotnej wymianie not pomiędzy obu rządami, rząd portugalski doszedł do przekonania, że Czechosłowacja wbrew temu, co oświadczyła w notach, odmówiła wykonania zamówienia portugalskiego pod presją innego państwa.

Wszak wobec znacznego zbiednienia społeczeństwa wielu mieszkańców miast, a zwłaszcza wsi nie stać na kupowanie czy abonowanie gazet. Prasa innych kierunków politycznych zagadnieniu żydowskiemu nie przyznaje tego znaczenia, co pisma narodowe i mniej mu poświęca uwagi. Duże owoce przynosi działalność Stronnictwa Narodowego zwłaszcza na wsi, ale i jego oddziaływanie nie dociera przecież wszędzie.

Parę lat temu powstał Związek Polski, którego jednym z naczelných zadań jest obrona ziem zachodnich przed zalewem żydowskim. W praktyce jednak punkt ciężkości prac Związku spoczywa na akcji osiedleńczej żywiołu zachodniopolskiego w ośrodkach miejskich b. Kongresówki, Kresów i Małopolski.

Założono wprawdzie w poszczególnych większych miastach Wielkopolski i Pomorza, m. i. oczywiście i w Poznaniu, oddziały lokalne, których zadaniem jest prowadzenie pracy odporowej, jednak działalność tych oddziałów nie odznacza się na ogół dostatecznym rozmachem.

Dotyczy to w szczególności samego oddziału poznańskiego. Posiada on zbyt szczupłe środki, aby rozwinąć akcję pozytywną na szerszą skalę. Jego

słabość finansowa wynika z szczupłej ilości członków, których w mieście ówczermilionowym, zagrożonym inwazją żydowską, jest zaledwie kilkuset! Uważamy, iż stan ten jest nie do utrzymania. W nadchodzących miesiącach jesiennych należałoby natężyć akcję warbunkową, by liczba członków wzrosła dziesięćkrotnie. W szczególności żaden kupiec czy rzemieślnik polski nie powinien uchylać się od należenia do Związku, który bronić będzie jego interesów tym lepiej, im więcej będzie miał środków na to.

Nie wchodząc szczegółowiej w technikę zwalczania napływu żydowskiego wskażemy tylko na potrzebę wyraźnego odgraniczenia placówek handlowych i rzemieślniczych polskich od żydowskich, by nikt z kupujących nie mógł poprostu przez nieświadomość popierać Żydów. Taką oznaką polskości przedsiębiorstwa jest godło Związku Towarzystw Kupieckich (obecnie Wielkopolski Związek Chrześcijańskich Zrzeszeń Kupieckich). Niestety znaczna ilość kupców poznańskich nie jest jeszcze zorganizowana. Dlatego rzucamy projekt, by wszystkie sklepy polsko - chrześcijańskie były zaopatrzone w napisy: „przedsiębiorstwo polsko - chrześcijańskie”, poświadczone przez Związek Polski, któ-

ry musiał by oczywiście zbadać uprzednio prawdziwość tego oznaczenia.

Do władz przemysłowych miasta kierujemy ponadto apel, by bardziej niż dotąd pilnowały obowiązku ujawniania nazwiska właściciela przedsiębiorstwa. Zamazane i nieczytelne kartki na drzwiach wejściowych różnych firm anonimowych, jak „Sac”, „Tekstyl Krajowy” itp. nie pozwalają publiczności zorientować się w przynależności narodowej danego przedsiębiorstwa.

Ze względu na szczupłość miejsca ograniczamy się do tych drobnych, niemniej ważnych przykładów z zakresu metod i środków zwalczania niebezpieczeństwa żydowskiego w naszym mieście.

Fundamentem wszakże wszelkiej akcji, zmierzającej do tego celu, jest zwarta i zdyscyplinowana opinia społeczna.

Jak w ostatnim okresie naszej niewoli piętnowaliśmy sprzedawczyków, ustępujących na rzecz Niemców z ziemi polskiej, tak obecnie nadchodzi czas, by piętnować wszystkich tych, co niepomni swych obowiązków narodowych, oddają ciężko zapracowany grosz polski obcym nam duchem, kulturą i moralnością przybłędom, tamującym nasz pochód ku wielkości i sile.

Obchody narodowe „Cudu nad Wisłą“

Wspaniała rewia szeregów Stronnictwa Narodowego

W dalszym ciągu do redakcji naszej nadchodzą sprawozdania z nie-dzielnich manifestacji narodowych.

W Wielu

Stronictwo Narodowe w pow. chojnickim z inicjatywy koła czerskiego urządziło w dniu 15 bm. pielgrzymkę do Wielu, do słynnej Kalwarii Wielkiej. Z całego powiatu przybyło różnymi drogami przeszło 600 narodowców. Najliczniej stawili się koło z Czerska, bo w liczbie 100 członków, którzy całą drogę do Wielu (18 km) odbyli pieszo.

W Wielu podczas uroczystego nabożeństwa w kościele podniosło kazanie okolicznościowe wygłosił proboszcz wielewski, ks. Józef Wrycza, prezes pow. Stron. Narodowego.

Po nabożeństwie odbyła się akademja, podczas której przemawiał mec. Sergot z Grudziądza. Wygłoszono też deklamacje.

W Tczewie

Tegoż dnia odbył się zjazd powiatowy Stron. Narodowego w Tczewie, na który przybyło ok. 1100 narodowców. Po nabożeństwie odbyło się na placu św. Grzegorza zebranie, podczas którego płomienne przemówienia wygłosili ks. red. Chudziński i red. Matłoz z Pelplina. Na koniec uchwalono obszerną rezolucję, w której m. inn. narodowcy przyrzekają stać na straży bezpieczeństwa i pełnego rozwoju Polski, walczyć z wrogiem, który osłabia naród i rozkłada go moralnie, za główne niebezpieczeństwo uznają żydo-komunę, przyrzekają walczyć do upadłego aż do zupełnego zwycięstwa idei narodowej.

Na zakończenie odbyła się defilada, w której niesiono liczne transparenty m. in. z napisem, „Oczyszczamy Tzew od Żydów“. Defiladę odbierał ks. prezes Chudziński.

W rocznicę „Cudu nad Wisłą“ Lublin przybrał odświętny wygląd. Całe miasto udekorowane było sztandarami o barwach narodowych. Po uroczystym nabożeństwie w Katedrze odbyła się defilada, w której wzięło udział 2 tys. zorganizowanych członków Stronnictwa Narodowego.

Na wielkim podwórzu przy ul. Świętoduskiej 10 odbyło się zebranie publiczne S. N., które zajął prezes pow. S. N. dr J. Skibiński, wygłaszając wstępne przemówienie o znaczeniu sierpniowej rocznicy. Następnie wygłoszono kilka przemówień.

Wszystkie przemówienia były gorąco oklaskiwane.

Po odczytaniu rezolucji, którą zebrani przyjęli z wielkim entuzjazmem, odśpiewano Hymn Młodych i Rotę.

Komuniści usiłowali zakłócić porządek zebrania, lecz usunięto ich ze zgromadzenia.

Po wniesieniu okrzyków na cześć Romana Dmowskiego i Stronnictwa Narodowego, zgromadzeni rozeszli się w spokoju.

W Pucku

Prastary gród Puck po raz pierwszy w dziejach odrodzonej Polski gościł w niedzielę w swych murach tak wielkie i wspaniałe rzesze narodowców.

Na uroczystość poświęcenia proporca przybyli członkowie S. N. z Gdyni, Rumii-Zagórza, Orłowa, Wejherowa, Gościcina, Redy, Mechowa, Strzelna, Łebca i Starzyna.

O godz. 9 prezes koła puckiego p. Bernard Belczewski zdał raport prezesowi powiatowemu p. inż. Rybińskiemu z Starzyńskiego-Dworu, po czym przy dźwiękach orkiestry wymaszerowały karne szeregi narodowe do kościoła na uroczystą mszę św., którą odprawił ks. prałat Pilch. Uroczystego poświęcenia proporca w kościele dokonał ks. Heinig, a przepiękne kazanie okolicznościowe wygłosił ks. Rotta.

Po nabożeństwie długie szeregi narodowców ustawiły się do defilady, którą odebrały na rynku władze Stron. Narod. z sekr. okręg. S. N. p. Ciesielskim z Torunia oraz prezesem pow. inż. Rybińskim na czele.

Skoro tylko ukazały się pierwsze szeregi narodowców, z okien domów

posypały się kwiaty i rozległy się tyśiączne oklaski oraz okrzyki na cześć Polski Kat. i Narodowej i Stronnictwa Narodowego.

Po defiladzie nastąpiła wspólna fotografia, po czym przemaszerowano na rynek do lokalu p. Torlińskiego na wspólny obiad.

W niedzielę, 15 sierpnia, w 17 rocznicę „Cudu nad Wisłą“ Obóz Wszzechpolski na Śląsku urządził wspaniałą manifestację w Katowicach. Karne, doskonale się prezentujące szeregi narodowe wywołały na ulicach stolicy Śląska powszechny entuzjazm. Na zdjęciu władze Obozu Wszzechpolskiego w asyście pocztów sztandarowych składają wieniec na pomniku Nieznanego Powstańca.

O godz. 14 odbyła się uroczysta akademja, którą zajął prezes pow. p. inż. Rybiński oddając przewodnictwo prezesowi koła S. N. w Pucku p. Belczewskiemu. Następne przemówienie wygłosił p. inż. Rybiński. Długi i treściwy referat polityczny wygłosił sekretarz okr. red. Ciesielski, gorąco oklaskiwany.

Na zakończenie zebrani uchwalili odpowiednią rezolucję oraz telegram do Romana Dmowskiego.

Po dwugodzinnych obradach zakończono uroczystą akademję odśpiewaniem Hymnu Młodych oraz okrzykiem na cześć Stronnictwa Narodowego i jego przywódców.

W Nowym Targu

Dzień 15-go sierpnia w Nowym Targu wypadł imponująco. Po uroczystości poświęcenia sztandaru w Nowym Targu narodowcy w zwartych szeregach udali się za miasto, gdzie na publicznym zgromadzeniu pod gołym niebem dr Mech, prezes powiatowy S. N. wręczył sztandar chorążemu p. Florkowi.

Z kolei pp.: Bielatowicz, Borowicz i Gręborz wygłosili piękne przemówienia, w których podkreślili znaczenie zwycięstwa z 1920 roku i przenosząc się w dzień dzisiejszy, zaznaczyli, że walka narodu polskiego, choć w innej postaci trwa nadal. Naród polski musi wyjść z niej zwycięsko. (s)

W Stryszawie

Stryszawa, wieś licząca około 5000 mieszkańców w powiecie żywieckim, w dniu 15 sierpnia, w rocznicę „Cudu nad Wisłą“ urządziła piękny pochód, który przy udziale około 1000 uczestników, ze sztandarem pow. Str. Nar. z Makowa udał się do kościoła na nabo-

żeństwo, w czasie którego ks. prob. Dziewoński wygłosił aktualne i podniosłe kazanie. W czasie procesji z Najśw. Sakramentem straż porządkowa Str. Nar. utrzymywała porządek. Przybyli tutaj narodowcy z Zawoi, Skawicy i Makowa Podhal., robiąc przeszło 15 km marszu.

W Radomiu

Od wczesnego rana zaczęły ścigać do Radomia ze wszystkich stron powiatu liczne rzesze członków Stronnictwa Narodowego. Zbiórka odbyła się o godz. 10-tej rano w lokalu Stronnictwa, skąd o godz. 11,30 wyruszył pochód ze sztandarami i proporcami oraz orkiestrą na nabożeństwo do kościoła oo. Bernadynów. Licznie zgromadzona publiczność podziwiała karne szeregi członków Stronnictwa Narodowego w sile około 2000 ludzi, którzy dziarskim krokiem przemaszerowali ulicami miasta.

Po uroczystym nabożeństwie, uformował się pochód na czele z władzami organizacji. Na placu 3-go Maja odbyło się przy dźwiękach hymnu Narodowego uroczyste złożenie wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza. Z kolei, po odśpiewaniu Roty, pochód udał się z powrotem do lokalu Stronnictwa, przed którym władze Organizacji, z prezesem Zarządu Okręgowego sen. Sołtykiem na czele, przyjeły defiladę.

Po defiladzie odbyło się w ogrodzie przy lokalu Stronnictwa Narodowego publiczne zgromadzenie narodowe.

Pochód Stronnictwa Narodowego wywarł silne wrażenie na mieszkańcach „czerwonego“ Radomia. Publiczność jawnie okazywała swoją sympatię karnym szeregom narodowym. Manifestacja 15-go sierpnia, mimo złych warunków atmosferycznych, wypadła imponująco, stając się tym samym dowodem wzrostu sił Stronnictwa Narodowego w Radomiu.

W Opocznie

Od wczesnego ranka na szosach i drogach, biegnących do m. Opoczna widać się nieskończone sznury wozów i pieszych. Chłopi z okolic Opoczna, Bru-

dzewic i Nieznamierowic kroczą w białych sukmanach pięknymi opasani pasami. Obok nich z bukietami kwiatów w kolorowych welniakach i zapaskach ich żony i córki.

O godz. 9 rano, zebrawszy się w szyku zwartym w liczbie 5 tysięcy wyruszają z placu „Sokoła“ na mszę połową, w której udział bierze wojsko. Mszę połową celebrował ks. kapelan na polach majątku Januszewice. Po skończonym uroczystym nabożeństwie wśród niemilkających okrzyków: „Niech żyje armia narodowa!“, „Niech żyje wojsko polskie!“ odbywa się wręczenie kwiatów przez Tow. gimn. „Sokół“ i Stronictwo Narodowe (innych organizacyj nie było, Opoczyńskie jest całe narodowe). Na defilującą armię rozentuzjasmowane tłumy w krasnych strojach ludowych opoczyńskich rzucają stopy kwiatów. Wracające pułki do kwater w drodze stykają się ponownie z maszerującym w karnych szeregach Obozem Narodowym. Wiatom nie ma końca.

O godz. 12,30 odbyła się defilada członków Stronnictwa Narodowego na Rynku im. T. Kościuszki. Odbierał ją zarząd powiatowy. Maszerują przed nim kompanie w zwartym szyku pieszo, rowerzyści i banderia. Witają je masy entuzjastycznie nieustannymi okrzykami. O godz. 13 rozpoczęło się zgromadzenie publiczne. Zajął je prezes powiatowy, dwukrotny więzień Berezny p. Władysław Pacholczyk i udzielił głosu delegatowi zarządu głównego S. N. z Warszawy p. Leonowi Najmrodzkiemu.

Po przyjęciu rezolucji zgromadzenie publiczne zakończyło się odśpiewaniem Hymnu Młodych i okrzykami na cześć Obozu Narodowego. Następnie kompania honorowa ze sztandarem, 18 proporcami i sztandarem z 1905 roku ze Smardzenciem udała się na plac Zamkowy i złożyła wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza.

Z ruchu narodowego

MARZENIN, pow. Września. Odbyło się tu w sali p. Ostojkiego publiczne zebranie Stronnictwa Narodowego. Już przed rozpoczęciem zebrania delegowany na zebranie przez starostwo powiatowe we Wrześni p. Namiński nałożył cenzurę na referat, komunikując przewodniczącemu zebrania, że „nie wolno w czasie referatu poruszyć sprawy zatargu pomiędzy rządem a ks. metropolitą Sapięgą“ i „o procesie inż. Doboszyńskiego Adama, jako też nie wolno powziąć jakiegokolwiek rezolucji“. Nie zastosowanie się do powyższego zarządzenia zagrożone zostało rozwiązaniem zebrania. Zebranie rozpoczęło odśpiewaniem Pieśni Bojowej, po czym przewodniczący Konieczka udzielił głosu członkowi Zarządu Pow. S. N. p. Godzichowi. Mówca podał zebranym do wiadomości, że zarządzeniem starostwa powiatowego we Wrześni, sprawa wawelska i proces kol. inż. Adma Doboszyńskiego musi być w ciągu referatu przemilczany. Oświadczenie to spotkało się ze zrzuciałym oburzeniem. Następnie p. Godzich wygłosił przeszło godzinny referat nt. „Wpływ obcych agentur na życie społeczne w Polsce“. Referatu wysłuchano w skupieniu solidaryzując się z wywodami mówcy. Zebranie zakończono Hymnem Młodych, po czym wzniesiono okrzyk na cześć ks. metropolity Sapięgi i inż. Doboszyńskiego. (r. w.)

ŻNIN. W hali Targów Pałuckich odbył się powiatowy zjazd S. N. Zagajenia dokonał prezes pow. p. Tadeusz Kruszką, wygłaszając równocześnie krótki referat. Drugi z kolei referat wygłosił p. Tadeusz Piechowiak, omawiając stosunki polityczne i gospodarcze ze szczególnym uwzględnieniem kwestii żydowskiej. W końcu przemówił p. Łażewski z Wągrówca. Mówców nagrodzono rzeszistymi oklaskami. Po omówieniu szeregu spraw organizacyjnych i odśpiewaniu Pieśni Bojowej prezes solwował zebranie hasłem „Czołem“. (zd)

Z uroczystości poświęcenia proporca Stronnictwa Narodowego w Pucku,

Koszmarne przeżycie lotników francuskich

W wodnej pustyni — Godziny grozy — Czyhające potwory — Cud wybawienia

W związku z tragedią zaginionej lotniczki Alice Earhart, odżyła pamięć o dwóch porucznikach-pilotach francuskiej armii kolonialnej w Indochinach, Retourant i Briant, którzy w roku ubiegłym przedsięwzięli byli lot do południowych wybrzeży chińskich. O lotnikach tych słuch wszelki zaginął i pilotowany przez nich wodnopłatowiec, pomimo długotrwałych i dokładnych poszukiwań, nie został odnaleziony. Los pilotów zdawał się być przesądzony, gdy z Singapore nadeszła nieoczekiwane wiadomość, że zaginięci oficerowie uratowani zostali przez towarowy statek japoński, który rozbitków w porcie tym wysadził na ląd. Porucznik Briant referował o swoich i towarzysza przeżyciach, jak następuje:

Znajdowaliśmy się nad otwartym morzem w oddaleniu około 120 mil od Saigona, kiedy ku naszemu przerażeniu stwierdziliśmy, że motor działa nieprawidłowo. Ponieważ defekt nie mógł być od ręki usunięty, więc zmuszeni byliśmy opuścić się na wodę. Manewr ten udał się nam dość szczęśliwie, nie mogliśmy jednak zapobiec uszkodzeniu pływaków. — Pierwszą troską naszą było teraz naprawienie motoru. Wnet jednak przekonaliśmy się, że roboty tej w danych warunkach niestety wykonać nie zdołamy. Musieliśmy zatem pogodzić się z myślą, że czas jakiś zmuszeni będziemy tułać się po morzu, aż jakiś statek nas dostrzeże i wyratuje z opresji.

Początkowo niezbyt przejmowaliśmy się naszym położeniem, nie zdając sobie sprawy z faktu, że życie nasze wisi na włosku. Minał dzień, lecz śladu dymu na horyzoncie nie zauważyliśmy. Noc spędziliśmy dość niespokojnie, gdyż dolegał nam głód i pragnienie. Nazajutrz rano zabraliśmy się do wydobycia wody z tanku motoru. Smak tej wody był obrzydliwy, lecz bądź co bądź odzyskaliśmy pewną rzeźkość. Natomiast uczucie głodu stawało się coraz bardziej dokuczliwe; ale na to nie było sposobu, gdyż resztki prowiantu naszego uległy zepsuciu przez wodę morską.

Tymczasem położenie nasze pogarszało się z godziny na godzinę. Aparat w niepokojący sposób przechylił się na stronę i przy jakimkolwiek niezręcznym poruszeniu naszym, mógł się wywrócić. Wobec tego skazani byliśmy na pozostawanie w całkowitym niemal bezruchu. Nie byliśmy też zachwyceni skonstatowaniem faktu, że w pobliżu naszego miejsca przebywania pojawiły się stada rekinów, jakby przeczuwając, że tu wkrótce będzie można „coś przekąsić”. I było nam na duszy, jak zapewne bywa ranionemu zwierzęciu, które, czując się ostatnim wysiłkiem sił, dostrzeże krapkę nad sobą stado krwiożerczych sępów... Rekiny stawały się coraz bardziej napastliwe, a gdy ich białe cielska poczęły wynurzać się tuż obok pływaków, Retourant nie wytrzymał i pochwyciwszy wiosło, począł nim walić w morskich „tygrysów”. Wkrótce jednak musiał zabawy tej zaniechać, bo aparat nasz nie znosił żadnych gwałtownych ruchów. Chcę tutaj stwierdzić, że jako lotnik i żołnierz nieraz już śmierci spoglądałem w oko, lecz że kiedyś wyda-

ny będę na jej pastwę całkiem bezbronnym, tego nigdy nie przypuszczałem.

Tak minęły dwa dni i trzy noce. Głód dobijał nas ostatecznie... Z nikąd pomocy, a w okół ten pustynny beznamiętny! W pewnej chwili zauważyliśmy, że nasza poczciwa maszyna zaczyna tonąć. Wtemczas wśród rekinów zakotłowało się... Sądziły widocznie, że upragniona chwila już się zbliża... I wówczas, aczkolwiek zdawali sobie sprawę z bezcelowości tego wysiłku, poczęliśmy rozpaczliwie wołać, krzyknąć, wzywając ratunku...

I stała się rzecz, granicząca z cudem! Z mgieł wieczornych wyłonił się statek.

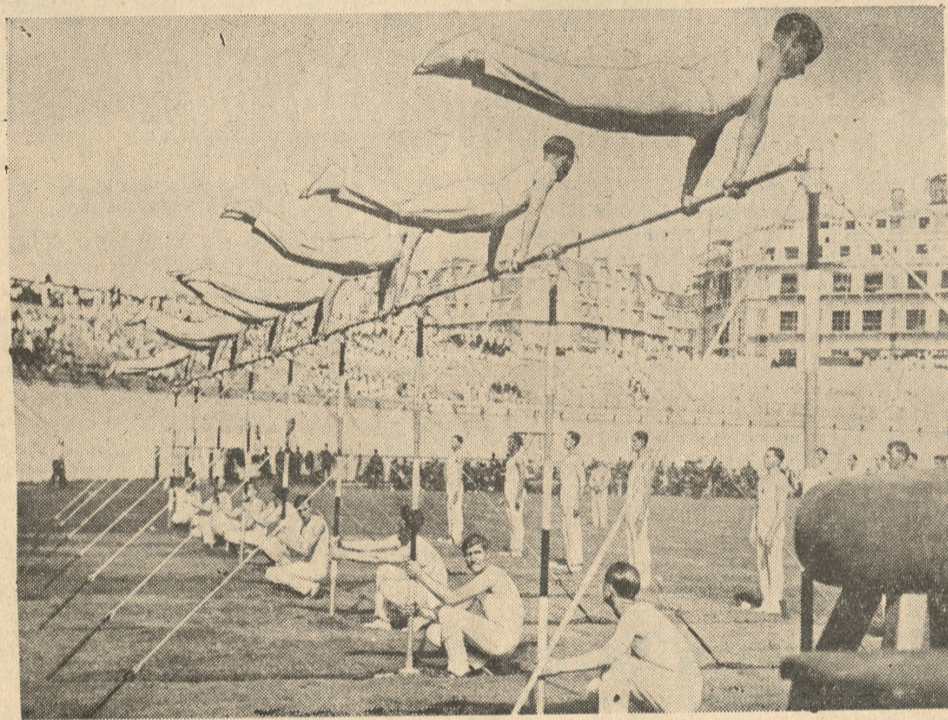
To nie była halucynacja, to nie był żaden „okręt-widmo”. Był to japoński statek handlowy, który usłyszał nasze wołanie i przybywał nam na ratunek. Staliśmy już po pas w wodzie, kiedy szalupa okrętowa do nas dotarła. Przestrzeń kilkunastu metrów, dzieląca nas od łodzi, udało się nam szczęśliwie przeplnąć. Rekiny, widocznie spłoszone warkotem śruby okrętowej, nie zaatakowały nas.

Japończycy zaopiekowali się nami serdecznie, a gdy rankiem przebudziłyśmy się w przytulnej kajucie, przeżycie nasze wydało się nam jeno niesamowitym, koszmarnym snem.

Wyprawa po korsarskie złoto

W Nowym Jorku powstało konsorcjum, którego celem jest przeprowadzenie poszukiwań skarbów zatopionych przy wschodnich wybrzeżach Nowej Szkocji. Według panujących hipotez na dnie morskim w pobliżu Wyspy Żółdziej znajdują się skarby, jakie podczas słynnej bitwy morskiej w 1795 roku porzucili piraci morscy pod wodzą Jacka Georgina. Georgin zamierzał wylądować na wyspie złupione złoto i liczne kosztowności, zrabowane ze statków handlowych, lecz niemal w ostatniej chwili został zaskoczony przez pogoń marynarzy portugalskich. Wówczas zdecydował się zatopić olbrzymie bogactwa na dnie morskim. Sam zaś polecił wiernej sobie załodze wywiercić otwory na dnie szalupy i zanurzył się w otchłani morza.

Po fakcie tym, który urósł w podaniach w dziejach walki z rabusiami morskimi do rozmiarów mitu, parokrotnie usiłowano wydobyć zatopione skarby, zawsze jednakże wyprawy te kończyły się fiaskiem. Ostatnia wyprawa odbyła się krótko przed wybuchem wojny światowej i została przeprowadzona przez ekspedycję znanego maklera okrętowego Johna Gurnera z Liverpoolu. Ekspedycja nie udała się, gdyż trzech nurków, którzy brali udział w wyprawie, zginęło tragicznie w głębinach oceanu. Obecnie po dokładnym zbadaniu terenu i przedsięwzięciu wszelkich środków ostrożności, konsorcjum amerykańskie przygotowało nową wyprawę po nęcące, bezcenne bogactwa, spoczywające na dnie morza.

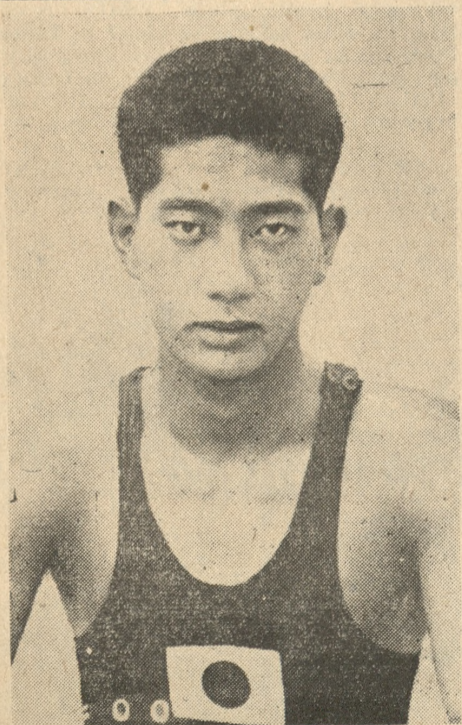

MIĘDZYNARODOWY KONKURS GIMNASTYCZNY

Z okazji jubileuszu największej gimnastycznej organizacji Paryża odbył się na wielkim stadionie międzynarodowy konkurs gimnastyczny, z udziałem Włoch, Szwajcarii, Czechosłowacji i Danii. Na zdjęciu ćwiczenia zbiorowe.

Odznaczenie zasłużonej zakonnicy katolickiej

Z okazji 25-lecia schroniska dla trędowatych w Mokogaj (wyspy Fidzi), gubernator fidżyjski wręczył order brytyjski S. Marii Agnieszce, pracującej wśród trędowatych od r. 1918. Dekret, przyznający order, nosi nie tylko podpis oficjalny króla Jerzego, lecz również i królowej-matki, Mary, dla podniesienia specjalnego uznania dla bohaterkiej zakonnicy. (KAP)

Japończyk Tetsuo Hamura ustanowił nowy rekord światowy na 200 m stylem klasycznym, uzyskując czas 2:40,4.

Skąd pochodzą nazwy Chin i Japonia

Jedną z najdawniejszych i najbardziej rozpowszechnionych nazw państwa chińskiego jest „Czungkuo” (czung — środek, kuo — kraj), tzn. „Kraj (państwo) Środka”. Nazwa ta powstała jeszcze w tych czasach, kiedy w Chinach panował feudalizm. Wówczas to domena królewska leżała pośrodku terytoriów feudalnych wasalów i od nazwy terytorium królewskiego nadano nazwę całemu krajowi. Druga nazwa, również pochodząca z okresu feudalnego Chin, brzmi Czunghua (hua — kwiat) tzn. „Kwiat Środka”, jako że domena królewska leżała w najżyźniejszej części państwa.

Nazwa polska „Chiny”, podobnie jak w innych językach, powstała od dynastii Tshin (221—206 przed Chr.), której założyciel, Szi Huangti, zapoczątkował jedność i cesarstwo Chin.

Nazwa „Kijaj” w języku rosyjskim powstała od nazwy plemienia Khitanów, pod których panowaniem znajdowała się północna część Chin na przełomie XI i XII w. Nazwa „Kataj” ochrzcił też Chiny słynny podróżnik Marco Polo.

Obecna nazwa Chin — od upadku dynastii mandżurskiej (1912 r.) — brzmi Czunghuaminkuo (czyng — środek, hua — kwiat, min — naród, kuo — kraj), co dosłownie znaczy „Kraj Narodu Środka Kwiatu”.

Japończycy nazywali pierwotnie swój kraj Jamato, od prowincji, skąd, według tradycji japońskiej, pochodzi ród pierwszego władcy Japonii.

Chińczycy nazywali pogardliwie Japończyków, naskutek ich małego wzrostu, Uo — karłami, a ich kraj Uokuo — „Krajem Karłów”. W w. VII powstała nazwa, istniejąca do dzisiaj Jipenkuo (zi — słońce, pen — początek, kuo — kraj), co znaczy dosłownie „Kraj Początku Słońca”, czyli „Kraj Wschodzącego Słońca”, jak zwykliśmy nazywać Japonię.

Nazwa „Japonia” po polsku, upodobniając się do nazwy tego kraju w innych językach, powstała z południowo-chińskiej wymowy znaków „zi” i „pen”, co brzmiało Jatpun lub Jappun.

Japońska nazwa Japonii brzmi Nippon (lub Nihon). Chińczycy używają dla określenia Japonii, oprócz nazwy Jipen, również nazwy Tungjang (tung — wschód, jang — ocean), co oznacza (Kraj) na wschód od Oceanu”. m. d.

Poszukiwanie stenotypistek, ale... w U. S. A.

W szeregu dzienników amerykańskich ukazały się ogłoszenia firm poszukujących stenotypistek. Na rynku pracy niemal zupełnie zabrakło maszynistek. Fakt ten tłumaczy gazety chicagowskie rozmaicie, lecz głównie przejściem maszynistek do korzystniejszych gałęzi zajęć jak księgowość, administracja lub zmiana stanu. W sferach handlowych lub kołach zbliżonych do City jest publiczną tajemnicą, że większość małżonek szefów i kierowników przedsiębiorstw składa się z byłych maszynistek.

Dźwięczny stuk „Remingtona” zespółł niejedną parę trwałymi więzami małżeńskimi. Szare, początkowo skromne maszynistki, zmieniły swe role i stały się odtąd żonami szefów i kierowników przedsiębiorstw lub też w ostateczności sowiec wynagradzanymi współpracowniczkami bardziej skomplikowanych działów administracji. Tymi faktami bulwarowe dzienniki amerykańskie uzasadniają zapotrzebowanie maszynistek na rynku pracy. Jednocześnie donoszą, że luka ta będzie w najbliższym czasie pokryta, gdyż w wielu pensjach i zakładach wychowawczych urządzono dodatkowe lekcje pisania na maszynie.

PORZUĆCIE TROSKI — CIESZCIE SIĘ!!!

Kto pragnie wesoło i ochotczo się zabawić ten winien zobaczyć sobie kapitalną komedio-farsę polską

DOROŻKARZ NR. 13

w kinie APOLLO.
ng 47 469

Flisacy bawarscy

Pierwszy film egipski

Rdzenna mieszkanka Kairu, znana pisarka, Umm Kalthun, ukończyła prace związane z nakręcaniem pierwszego filmu narodowego Egiptu. Wielka epopeja społeczeństwa egipskiego, uplastyczniona na taśmie filmowej, nosi tytuł „Wedad”. Opracowany przez pisarkę scenariusz ujmuje blaski i cienie życia egipskiego z okresu 17-stulecia. Wśród niebezpiecznych i wstrząsających warunków życia na tle niewolniczej, bandytyzmu beduinów wyrosła niby wonny kwiat romantyczna miłość, która spłotła na zawsze dwoje szlachetnych serc.

Z wielkim realizmem i wiernością historyczną odtworzony film ujrzał w sierpniu światło dzienne, wyświetlany po raz pierwszy w pierwszorzędnym kinie kairskim. Krytyka przyjęła pojawienie się „Wedadu” z wielkim uznaniem.

RADIO

„Wczoraj i dziś” — w melodiach rozrywkowych

Na wieczór piątkowy o godz. 20 przygotowuje Polskie Radio wielki koncert rozrywkowy w wykonaniu Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górczyńskiego z udziałem ogólnie lubianych, popularnych solistów. Koncert ten stoi pod hasłem „wczoraj i dziś”, przyniesie więc przeboje, piosenki i fragmenty ze znanych operetek i dźwięków dawniejszych i najnowszych. W ten sposób radiosłuchacze spędzą przyjemne chwile przy odbornikach, wspominając nie dawną przeszłość.

Reportaż o Lublinie — przez radio.

Lublin jest miastem, w którym historia warstwami pozostawiała swe ślady, znacząc swój pochodź zarówno tym co zbudowała, jak tym co zburzyła. Dzieła rozmaitych wieków spletały się tu w jedną uroczą całość, a każda dzielnica miasta nosi na sobie piętno innej epoki. Stare pergaminy i stylowe mury mówią o przeszłości miasta, a rozwijająca się w powiecie wytwórczość rolnicza i związane z nią instytucje przemysłowe w mieście nadają mu nowoczesną rację bytu. O osobliwościach Lublina i jego okolic opowie radiosłuchaczom Michałina Grekowicz w reportażu pt. „Stary i nowy Lublin” 20. bm., o godz. 16.45.

COŚ DLA „LATAJĄCYCH” PAN Wygodna i ładna sukienka do podróży samolotem.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Etatyzm — zagranicą

Do argumentów często używanych przez naszych etatystów należą dwa następujące: 1. państwo, nawet wbrew swej woli, zmuszone jest coraz głębiej wdziierać się w życie gospodarcze (poprzez zakup coraz nowych przedsiębiorstw), gdyż w kraju niema kapitalistów, którzy byliby w możności przejmowania upadłych wzgl. upadających przedsiębiorstw o większym dla kraju znaczeniu społeczno-gospodarczym; 2. zjawisko etatyzmu jest powszechne, ogarnia świat cały i dlatego jego rozwój na terenie polskim nie może być traktowany jako objaw specyficznie polski.

Ile prawdy kryje się w tych argumentach?

Jeśli chodzi o kwestię pierwszą, należy zwrócić uwagę na przykład Włoch, gdzie państwo, choć również było zmuszone do ratowania bankrutujących przedsiębiorstw, nie odważyło się jednak przejmować ich na własność. Zadanie to poruczono specjalnie do życia powołanym instytucjom „parastatalnym”, powierniczym, które przedsiębiorstwom, znajdującym się w opresji, udzielały pomocy finansowej, pod zastaw ich udziałów, same zaś czerpały potrzebne na ten cel fundusze z emisji własnych obligacji, których oprocentowanie było gwarantowane przez państwo. W ten sposób Italia unikła zjawiska etatyzmu, choć pośrednio państwo skrachowanym przedsiębiorstwom przychodziło z wydajną pomocą. Państwo odegrało rolę pośrednika między wielkimi przedsiębiorstwami, znajdującymi się w opresji przesiłeniowej, a kapitalistami, zazwyczaj drobnymi. U nas, niestety, miarodajne czynniki na drogę tę nie wstąpiły.

Co się tyczy zaś drugiej kwestii, mianowicie rzekomego rozrostu etatyzmu za granicą, należy zwrócić uwagę przede wszystkim na klasyczny (ciągle jeszcze!) kraj liberalizmu gospodarczego, jakim jest Anglia, gdzie przedsiębiorstwa państwowe dają się wyliczyć na palcach dwu rąk. Pomysleć, że w Anglii nawet koleje są własnością prywatną! Przeglądając tablicę nr 2 „Małego Rocznika Statystycznego”, obrazującą postęp gospodarczy szeregu państw na przestrzeni lat 1928-36, stwierdzamy, iż niemal we wszystkich dziedzinach pierwsze miejsce zajmuje Anglia. Czyż piękne rekordy Anglii na polu gospodarczym nie tłumaczą się, choćby częściowo, zdrową polityką anty-etatystyczną?

We Francji udział państwa w życiu gospodarczym również jest nikły, podobnie jak w Anglii. Najciekawszy jest jednak przykład Niemiec hitlerowskich, gdzie — zdawałoby się — etatyzm zatacza co raz szersze kręgi. W rzeczywistości Trzecia Rzesza od pewnego czasu uprawia politykę, dla której stworzono nową nazwę: „Reprivatisierung” (uprzywilejowanie własności państwowej). W drodze „Reprivatisierung” przeszło w ręce prywatne w ub. roku: pakiet akcji Stahlvereinu wartości 100 miln. marek oraz pakiet akcji „Hamburg - Südamerikanische Dampfschiffahrtsgesellschaft” wartości 10 miln. mk.

Tymczasem w Polsce etatyzm — mimo odzeganiania się czynników miarodajnych — z roku na rok się rozrasta stanowiąc wielkie niebezpieczeństwo dla naszej przyszłości gospodarczej.

Krótkie informacje gospodarcze

— W związku ze wzmożonym eksportem węgla zagranicę kopalnia „Barbara”, należąca do „Skarbofermu”, przyjęła w ostatnich tygodniach około 250 górników do pracy, a w najbliższym czasie przyjmie jeszcze nową partię 260 górników.

— W nysł zawartego ostatnio porozumienia między rządem włoskim a belgijskim, 85% wpływów z włoskiego wywozu do Belgii przeznaczonych zostało na pokrycie należności za bieżący przywóz belgijski do Włoch, 15% na pokrycie dawnych wierzytelności belgijskich we Włoszech.

— Zgodnie z porozumieniem zawartym między rządem włoskim a węgierskim, Węgry dostarczą Włochom z bieżącej kampanii 50-80 tys. ton pszenicy.

— Nadwyżka importu nad eksportem w handlu zagranicznym Wielkiej Brytanii osiągnęła w pierwszym półroczu rb. 191,7 miln. funtów szterlingów. Saldo ujemne angielskiego bilansu handlowego wzrosło przeto o blisko 30 miln. funtów szterlingów w stosunku do r. ub.

Układy zbiorowe pracy

II

Forma układu i rejestracja

Układ zbiorowy pracy, przystąpienie do układu nowych uczestników, przedłużenie okresu jego mocy wiążącej, wprowadzenie do układu zmian, wypowiedzenie układu zbiorowego, zapowiedzenie wygaśnięcia oraz zgodne rozwiązanie układu wymaga pod nieważnością formy piśmiennej.

Układ zbiorowy pracy powinien być zarejestrowany przez właściwego inspektora pracy w specjalnie do tego celu prowadzonych rejestrach układów zbiorowych pracy. Obowiązek rejestracji ciąży na wszystkich uczestnikach układu. Rejestry mają charakter publiczny i są dostępne dla wszystkich.

Jeżeli inspektor pracy odmówi z przyczyn wskazanych w ustawie rejestracji układu w brzmieniu ustalonym przez strony, wtedy przysługuje im prawo odwołania się do sądu pracy względnie Sądu Okręgowego, który rozstrzyga ostatecznie.

W dalszych przepisach ustawa reguluje sprawę zawarcia i wypowiedzenia układów zbiorowych pracy. Jedynie za zgodą wszystkich uczestników układ zbiorowy może być rozwiązany przed terminem i bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Nadanie mocy powszechnie obowiązującej układowi zbiorowemu

Jednym z ważnych postanowień omawianej ustawy jest przepis, przewidujący możliwość nadania układowi zbiorowemu pracy mocy powszechnie obowiązującej na obszarze, dla którego układ ten został zawarty, jeżeli układ zbiorowy posiada gospodarczo przeważające znaczenie w gałęzi pracy objętej układem na tym obszarze.

Moc powszechnie obowiązującą takiemu układowi nadaje minister opieki społecznej sam, bądź zależnie od gałęzi przemysłu w porozumieniu z ministrem przemysłu i handlu lub ministrem spraw wojskowych, i to na wniosek jednego z uczestników układu lub zainteresowanego związku po uprzednim jednak podaniu do wiadomości zainteresowanym.

Przepisy przewidujące możliwość nadania mocy powszechnie obowiązującej danemu układowi zbiorowemu mają, jak się zdaje, na celu wyrównanie poziomu płac i usunięcie zbędnych dysproporcji na danym terenie w zakresie szans danej gałęzi produkcji.

Spory o wykonanie lub uchylenie układów

Pracodawca lub pracownik związany układem jest odpowiedzialny tylko osobiście za szkodę powstałą z niewykonania obowiązków nałożonych przez układ zbiorowy. Spory na tle układów zbiorowych powstałe rozstrzygają sądy polubowne względnie sądy pracy.

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy o układach zbiorowych

Ustawa o układach zbiorowych pracy, powołująca do życia szereg nowych instytucji prawnych w zakresie ustawodawstwa pracy, została uzupełniona szeregiem szczegółowych przepisów licznych rozporządzeń ministerialnych zawartych w Dzienniku Ustaw nr 40 z dnia 1 czerwca 1937.

Z powodu braku miejsca i rozległości materiału zmuszeni jesteśmy do fragmentarycznego tylko zanotowania niektórych przepisów. Rozporządzenie ministra opieki społecznej wydane w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości (Dz. U. R. P. nr 40, poz. 314) reguluje sposób prowadzenia rejestrów układów zbiorowych pracy i tok postępowania przy rejestracji. Organem rejestrowym, prowadzącym rejestry, jest właściwy okręgowy inspektor pracy, wyjątkowo zaś inspektorzy obwodowi, upoważnieni do tego przez osobne rozporządzenia.

Rozporządzenie ministra opieki społecznej wydane w porozumieniu z ministrami sprawiedliwości, przemysłu i handlu oraz spraw wojskowych (poz. 316) reguluje sposób postępowania przy nadawaniu układom zbiorowym pracy mocy powszechnie obowiązującej.

Rozporządzenie min. opieki społecznej (poz. 317) zawiera przepisy o komisjach uprawnionych do zwolnienia od uczestnictwa w układzie zbiorowym pracy. Ustawa o układach zbio-

rowych przewiduje, że w kwestii zwolnienia od uczestnictwa w układzie zbiorowym orzekają w zasadzie sądy polubowne, względnie w samym układzie. Jeżeli układ nie powołuje do życia takiego sądu lub rozjemcy, wówczas według wspomnianego rozporządzenia orzeka komisja, powoływana przez Głównego Inspektora Pracy, a składająca się z przewodniczącym i ławników ze strony pracodawców i pracowników, orzeczenie komisji jest ostateczne.

Wreszcie wymienić należy rozporządzenie min. opieki społ. wydane w porozumieniu z min. sprawiedliwości (poz. 320), dające szczegółowy wykaz aktów prawnych, podlegających ogłoszeniu w nowoutworzonym „Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy”, wydawanym przez ministra opieki społ. Będzie to zbiór praw regulujących stosunki pracy w zakresie daleko wycho-dzącym poza ramy zakreślone ustawą o zbiorowych układach pracy, która aczkolwiek stanowi poważny krok naprzód, jeśli chodzi o ujednoczenie przepisów o pracy, to jednak zawiera szereg wyłączeń zarówno terytorialnych jak i osobowo-rzeczowych, uregulowanych odrębnymi przepisami. Również więc i te odrębne przepisy podlegają obowiązkowi ogłoszenia w „Zbiorze”.

*

Omówione w zarysach najogólniejszych nowe przepisy w zakresie ustawodawstwa pracy można ocenić z różnych punktów widzenia, a więc gospodarczego, społecznego i politycznego. Punkt widzenia społeczno-gospodarczego pozwala spodziewać się po ustawie tej wprowadzenia pewnej normalizacji stosunków na rynku pracy i

produkcji. Wprawdzie niektórzy obawiają się, że zbyttnia normalizacja może mieć skutki ujemne szczególnie w okresie depresji gospodarczej, kiedy usztywnione układami zbiorowymi warunki nie będą już odpowiadały rzeczywistym warunkom gospodarczym. Również wysuwa się postulat, by ingerencja państwa przy układach zbiorowych nie sięgała zbyt daleko i by wolna gra sił gospodarczych była zachowana. Są to zagadnienia polityki ekonomicznej i polityki państwa w ogóle.

Przy ocenie tego ustawodawstwa należy wszakże pamiętać, że zmniejszenie ono w dużym stopniu rozprószkowanie stosunków płynących z umów o pracę, że doprowadzi do dużej koncentracji pracowników i pracodawców, reprezentujących wobec siebie duże siły i często różne interesy, których pogodzenie w chwilach poważnych będzie wymagało dużego autorytetu, i że tym autorytetem winno być w naszych warunkach geopolitycznych państwo. Autorytet ten winien być dostatecznie silny, by mógł zgodzić z interesami narodu i warunkami gospodarczymi ingerować.

Daleko posunięta swoboda gry sił ekonomicznych w kraju, gdzie kapitał w olbrzymiej większości jest obcy, i tak często pasywnie-żydowski, wyzyskujący polskiego robotnika, może przynieść więcej szkód niż korzyści. Pewna swoboda gry sił ekonomicznych jest istotnie niezbędna dla normalnego rozwoju gospodarstwa narodowego. Winna ona jednak wynikać, ze świadomej swych zadań narodowej polityki gospodarczej i społecznej, służącej jednemu celowi — narodowi polskiemu.

Najlepsza zatem ustawa w naszych warunkach nie spełni swego zadania, jeżeli jej wykonawcy tego wielkiego celu nie będą mieli na oku i we własnym sumieniu. (j. r.)

KRONIKA GOSPODARCZA

Z KRAJU

(k) **Sytuacja walutowa.** Na wczorajszych giełdach walutowych funt angielski wykazał pewne wzmocnienie, które wyraziło się na giełdzie londyńskiej w osłabieniu wszystkich walut obcych. W związku z tym relacja frank fr. — funt, która przez szereg dni utrzymywała się na prawie niezmiennym poziomie 132,82, wczoraj doszła do 132,89. W terminowych notowaniach franka w Londynie deperty wykazują wzrost: 1 mies. — do 0,93, 3 mies. zaś — do 3,31. Dewiza na Nowy Jork również wykazała osłabienie w stosunku do funta angielskiego.

(k) **Kredyt dla handlu ziemiopłodami.** Celem ożywienia handlu ziemiopłodami, obejmujących zboża zasadnicze (żyto, pszenica, jęczmień, owsie), strączkowe i oleiste — przystąpił Państwowy Bank Rolny w obecnym sezonie do udzielania na ten cel kredytów na następujących warunkach: Forma kredytu może być trójaka: 1) kredyt obrotowy wstępny, przeznaczony na zapoczątkowanie skupu zboża, zabezpieczony weksłami kaucyjnymi lub hipotecznymi, 2) kredyt pod lombard towarów, przy czym z lombardowany może być bądź surowiec, bądź też produkt gotowy (mąka, kasza, olej itp.); w tym wypadku dodatkowe zabezpieczenie stanowią będą weksle własne, 3) zaliczki pod złożone na inkaso dokumenty przewozone w granicach 75 pct fakturowanej wartości towaru, względnie przy dostawach dla instytucji państwowych i wojska w 90 pct przy złożeniu dodatkowego zabezpieczenia wekslowego. Oprocentowanie kredytu wynosi 3 pct ponad każdorazową stopę dyskontową Banku Polskiego, czyli obecnie 8 pct p. a., płatne z dołu. Ponadto Państwowy Bank Rolny liczyć będzie tyt. prowizji 2 promille jednorazowo za otwarcie, 1/8 pct kwartalnie prowizji obrotowej od większej strony r-ku bez salda, względnie 1/4 pct, o ile obrotów w tym kwartale nie było; 1 promille prowizji inkasowej plus rzeczywiste koszty, jednak tylko przy kredycie wymienionym w punkcie 3.

Z ZAGRANICY

(z) **Nowa pożyczka wewnętrzna w Niemczech.** Ogłoszona została emisja nowej transzy pożyczki wewnętrznej w Niemczech. Podobnie jak i poprzednio transze (m. in. i ostatnia, wyemitowana w maju rb.), nowa pożyczka oprocentowana jest na 4 1/2 pct; kurs emisyjny wynosi 98%. Termin pożyczki wynosi maximum 15 lat, przyczym ma ona być wykupywana, poczynając od r. 1947; co roku wykupowi ulegnie 1/6 całej pożyczki. Rząd Rzeszy rezerwuje sobie jednak prawo wykupienia pożyczki wcześniej — po 5 latach, licząc od roku bież. Pożyczka zostanie wyemitowana na sumę 700 miln. Rm. Z kwoty tej 100 miln. mk zostało już zasubskrybowane przez instytucje finansowe, pozostała część

zaś będzie podlegała subskrypcji przez konsorcjum bankowe, pozostające pod przewodnictwem Banku Rzeszy.

(z) **Zwiększone obroty niemieckiego handlu zagranicznego.** Handel zagraniczny Niemiec w lipcu rb. wyniósł po stronie importu okragło 500 miln. Rm., eksport zaś 530 miln. Rm. W porównaniu z czerwcem rb. import spadł o około 5 miln. Rm., natomiast eksport wzrósł o około 50 miln. Rm. W porównaniu z lipcem r. ub. obroty wykazują bardzo poważny wzrost, gdyż import w lipcu rb. był o 154 miln. Rm. większy, eksport zaś wzrósł o 135 miln. Rm. W okresie pierwszych 7 miesięcy rb. dodatnie saldo bilansu handlowego Niemiec wynosiło 219 miln. Rm., wobec 180 miln. Rm. w analogicznym okresie r. ub.

(z) **Włochy na pierwszym miejscu w produkcji sztucznego jedwabiu.** W pierwszym półroczu rb. Włochy wyprodukowały ogółem 60,5 miln. kg. przędzy sztucznego jedwabiu, zajmując w ten sposób pierwsze miejsce jako producent tego artykułu. W tym samym okresie wywieziono 13,5 miln. sztucznej przędzy wartości 204 miln. lirów, wobec 8,5 miln. kg. wartości 35 miln. lirów w analogicznym okresie r. ub. Głównymi odbiorcami były: Chiny (13 pct wywozu), Argentyna, Węgry i Niemcy.

(z) **Odgłosy wojny dalekowschodniej na giełdzie londyńskiej.** Sytuacja na Dalekim Wschodzie, komplikująca się z dnia na dzień, stanowi temat zainteresowań i niepokojów na giełdzie londyńskiej. Giełda zareagowała na wybuch wojny gwałtownym spadkiem kursów chińskich i japońskich papierów procentowych, jak również akcji przedsiębiorstw angielskich, zainteresowanych w przemyśle dalekowschodnim, względnie w handlu z tymi obszarami. Ogólny stan niepewności, wywołany wojną, odbił się na wszystkich rodzajach papierów, przy czym słabsza tendencja nie ominęła nawet najlepszych angielskich papierów państwowych. Różnice kursowe są w odniesieniu do tych walorów jednak stosunkowo niewielkie, gdyż obroty są nieznaczne. Jeżeli chodzi o waluty — yen nie wykazuje osłabienia i jest notowany dokładnie na poziomie kursów dotychczasowych a więc 1 sh. 2 d. za 1 yen; dewiza na Szanghaj nie jest narazie notowana, to też trudno się zorientować, w jaki sposób dotknięta ona została wypadkami dalekowschodnimi.

(z) **Ubezpieczenia transportów na Daleki Wschód.** Związek niemieckich towarzystw ubezpieczeń transportowych podał do wiadomości, że hamburski związek towarzystw ubezpieczeniowych postanowił nie ubezpieczać ładunku do krajów Dalekiego Wschodu od szeregu niebezpieczeństw. Jeżeli polisa ubezpieczeniowa ma nadal uwzględniać te niebezpieczeństwa, musi być zawarta specjalna umowa, pociągająca za sobą oczywiście dla eksportera lub towarzystwa transportowego dodatkowe koszty.

SPORT

Nowe zniżki kolejowe dla sportowców

Już na wiosnę bieżącego roku zapowiadano ze strony władz w. f. i p. w. zmianę systemu udzielania zniżek kolejowych. Wydanie odpowiednich zarządzeń uległo jednak opóźnieniu i dopiero w tych dniach Państwowy Urząd W. F. i P. W. wydał tymczasową instrukcję o ulgowych przejazdach kolejowych w celach wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego.

Nowa instrukcja wprowadza szereg zasadniczych zmian, a więc większe rozróżnicowanie zniżek, przekazanie prawa wydawania ich organizacjom w. f. i p. w. oraz wprowadzenie specjalnej kontroli prawidłowości i celowości gospodarowania zniżkami przez odnośne organizacje.

Przy nowym ustroju sport znowu został pokrzywdzony, zyskuje bowiem niewiele. Utrzymane mianowicie zostały 33-procentowe zniżki dla zawodników, sędziów, organizatorów, lekarzy i sprawozdawców prasowych — na zawody sportowe. Nowością jest tylko to, że zniżki te będą ważne dodatkowo również na drugą klasę oraz podczas popiesze, podczas gdy dotychczasowe zniżki ważne były wyłącznie na klasę trzecią pociągu osobowego. Dla przejazdów zawodników, sędziów itp. na zawody sportowe, międzyokręgowe, o mistrzostwo Polski lub zagraniczne, wprowadzona została nowa zniżka w formie 50-procentowej, co niezawadnie przyczyni się do liczniejszego obestania mistrzostw oraz przyczyni się do ożywienia spotkań między okręgami. Żałować jednak należy, że zniżka ta nie została objęta mistrzostwami okręgowymi, gdyż kluby prowincjonalne walczą z bardzo dużymi trudnościami finansowymi.

Na tym właściwie kończą się ulgi dla sportowców. Dalsze bowiem zniżki przewidziane są: dla uczestników obozów i kursów w. f., organizowanych przez organizacje w. f. (przy przejazdach indywidualnych zniżka 50 proc., przy przejazdach grupowych — 66 proc.) Dla uczestników obozów, kursów w. f. i p. w. lub zbiorów p. w., organizowanych przez wojskowe władze w. f. i p. w. lub przez organizacje typu

p. w. oraz dla uczestników obozów i kursów instruktorskich w. f. i p. w. stopnia wyższego zniżka przy przejazdach grupowych i indywidualnych wynosi 75 proc.

Wszystkie wymienione zniżki ważne są na przejazd w klasie drugiej i trzeciej pociągu osobowego lub pospiesznego, przy okazaniu legitymacji, które zostały ujednolicone i w zasadzie będą musiały być opatrzone fotografią. Powrót za zniżkami będzie mógł nastąpić jedynie wtedy, gdy na zniżce zaświadczony zostanie pobyt osoby legitymującej się zniżką w danej miejscowości, przy czym dla uczestników obozów obowiązującym będzie co najmniej sześciodniowy pobyt.

Zaświadczenia upoważniające do zniżek wydawane będą przez Państwowy Urząd poszczególnym związkom i podległym urzędem dwukrotnie w roku na zasadzie ustalonych kontyngentów, przy czym niektóre formularze będą płatne. Po okresie, na który zostały zaświadczenia wydane, organizacje będą musiały się z nich Państwowemu Urzędowi wyliczyć. Zaświadczenia te otrzymają związki centralne, które przydziela z kolei odpowiednią ilość zaświadczeń swym organizacjom podległym (związkom okręgowym), które wystawiać je będą interesantom (klubom, sędziom, uczestnikom obozów itp.)

W ten sposób okręgowe urzędy w. f. i p. w. oraz komendy p. w. wydawać będą zaświadczenia wyłącznie na obozy przez siebie organizowane, dziennikarzom sportowym oraz instruktorom.

Kontrolę nad gospodarką zaświadczeniami przeprowadzać będą władze wojskowe w. f. i p. w. oraz specjaliści urzędniczy kontroli, którzy kontrolę przeprowadzać będą również w pociągach. Instrukcja przewiduje również szczegółowo postępowanie władz w. f. i p. w. w razie stwierdzenia nadużyć.

Jak już z powyższego wynika, sprawa zniżek została poważnie skomplikowana i dopiero praktyka wykaże, czy nowy system będzie praktyczniejszy.

stali do reprezentacji Poznania na zawody z Gdańskiem. W ten sposób w Andrychowie pozostało już tylko dwóch poznańskich a mianowicie Tomczak (W) i Leitgeber (PTP). Po tygodniowym pobycie wrócił bowiem Perz (P) — z powodu śmierci ojca, oraz Wiśniewski (HCP) — z powodu choroby, w ub. niedzielę zaś wrócił Maleszyński Maciej (U). Cała piątka a w szczególności Ratajczak, Maleszyński i Kruczkowski wykazują znaczną poprawę stylu i zwiększenie szybkości. (a)

Astra — Ostrowia — Warta, spotkanie międzyklubowe organizuje w niedzielę

krotoszyńska Astra na miejskiej pływalni. Będzie to równocześnie pierwsze w roku bieżącym spotkanie dwóch prowincjonalnych rywali Astry i Ostrowii.

Piłka nożna

Drużyna „młodych talentów“ — P. W. A. T. T. 5:0 (5:0). Reprezentacja grała w składzie Krzyk, Boetcher, Stolarczyk, Góra, Nytz, Piec, Lewandowski, Gendera, God, Pytel i Szwarz. Bramki strzelili Gendera jedna, Lewandowski trzy i Pytel jedna.

Pięściarstwo

Woźniakiewicz, otrzymał zwolnienie z IKP, i ma zamiar przenieść się do Warszawianki. Od 1 września rozpoczyna on służbę wojskową w Zegrzu pod Warszawą.

Tenis

Mistrzostwa K. S. „Warta“ dały następujące wyniki: W finale pan Kubaczewska pokonała Gabrylewiczównę 6:2, 6:1. W półfinałach gry pojedynczej panów Mager zwyciężył Gołębnika 4:6, 6:4, 6:3. Talarczyk — R. Tuszyńskiego 6:4, 6:2; w finale Talarczyk pokonał Magera 6:1, 6:4, 6:3. Final gry podwójnej Talarczyk i Wolski — Wiśniewski i Mager 6:2, 6:4, 3:6, 6:2; gry mieszanej: Gabrylewiczówna i Talarczyk — Kubaszewska i Mager 6:4, 6:2. Final gry pocieszenia wygrał Wolski bijąc Matysiaka 5:7, 6:4, 6:2.

Scena na łonie przyrody

Z roku na rok powiększa się w Szwajcarii liczba oper leśnych oraz widowisk na otwartym powietrzu. W tych dniach odbyło się w uroczej miejscowości górskiej w Rathen otwarcie nowej sceny dramatycznej, urządzonej z przepychem na tle niebosiężnych szczytów alpejskich. Na uroczystości inauguracyjnej wystawiono Szekspira „Sen nocy letniej“. W pierwszej serii przedstawień wzięli udział liczni przedstawiciele korpusu dyplomatycznego oraz prasy zagranicznej, wyrażając się z niekłamany zachwytem o głębokich wartościach artystycznych sceny naturalnej.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Polskiego

Do końca bieżącego tygodnia grana będzie doskonała komedia Fr. Gandery pt. „Dwaj mężowie pani Marty“, na której publiczność bawi się doskonale. Role główne grają pp. Łabuńska, Plucińska, Porębska, Sachnowska, Jaworski i Pluciński. Najbliższą premierą będzie głośna komedia „Pierwsza pani Selby“, Johna Ervine, w reżyserii p. Strzeleckiego, w której wystąpią nowo pozyskani artyści na sezon przyszły.

Z wezwaniem do licznego naśladowania

na resztę kosztów budowy Pomnika Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu złożyli do dnia 15 sierpnia 1937 r.

Ze Skarby przy Pomniku wybrano:	W Kuźniarkiewiczowa, Klecko z podz. za odebr. l. z pr. o dal. i zdr. dla pew. osoby	J. Adameczk, Chojnice	2.00
1. 8. 37 25.59	M. Woźniowska, Chojnice	St. Wastak, Krotoszyn	2.00
2. 8. 37 9.11	L. Zdrojewska, Chojnice	M. Kozłiska, Opole-Lub.	2.00
i N. N. N. S. J. Chrystusa Króla i słodkie Serce Marii utnijcie się nad nami — 3 rubli w zlocie	L. Owonkowska, Chojnice	M. Sulkowski, Pińsk	1.50
3. 8. 37 27.10	M. Kwiatkowska, Wysokie	J. Bolnerowa, Wokówysk	1.00
4. 8. 37 21.88	St. Jastrzębski, Wilno	H. i A. Mielcarzowie, Rychnal z podz. za op.	5.00
5. 8. 37 23.68	A. Gorywoda, Katowice	A. Krysińska, Poznań	10.00
i N. N. z pr. o przyjęcie syna do gimnazjum	J. Klimos, Biała-Bielska	H. Klonecka, Goszczyno	10.00
6. 8. 37 17.51	Adw. Wł. Roszkowski, Łódź	M. Bilewicki, Poznań	5.00
i J. S. w drugą rocznicę śmierci ku uczczeniu pamięci ks. prob. Budaszewskiego	M. Hoppel, Poznań 10	T. Bikowa, Łanct	5.00
7. 8. 37 16.46	Ppulk. St. Lipiński, Wa-growiec	H. Trefon, Sosnowiec	3.00
8. 8. 37 19.16	St. Godlewska, wosowice	W. Janota, Lwów za dueze	5.00
9. 8. 37 24.82	Fr. Czarniak, Ludźmierz	Żdzisława	5.00
10. 8. 37 12.61	St. Worwag, Pławno	Fr. Kowalczyk, Raszków	3.00
11. 8. 37 8.91	J. Sikora, Grochowe	P. Waleczak, Białystok	5.00
12. 8. 37 17.80	J. Staniszewski, Wenecja	Wł. W. Słupia, za powrót do zdrowia i prośba o zdr. matki	5.00
13. 8. 37 20.20	M. Karolińska, Jastrzębie-Zdrój	K. Szymański, Gdańsk	5.00
14. 8. 37 8.79	W. Michałowska, Lida	Maria D., Nakło	3.00
i Z. M. z podz. za otrz. l. z pr. o dal. opiekę i zdr. dla siostry	E. i Cz. Trampczyński, Poznań z podz. za odebr. dobrodziejstwa	W. Zieliński, Inowrocław	1.00
15. 8. 37 12.61	J. Czarnecka, Topólno	K. Brykowski, Jasło	1.50
Karol Kubiak przez Biuro par. św. Marcina	Kordziński, Bodzewo	E. Kozmowa, Czarnków	3.00
Br. T., Poznań	Z. Konopka, Łanct	M. Dąbrowska, Toruń o pos. dla męża	10.00
Anna Gronostaj, Kopanki	H. Kosecka, Trzemeszno	W. Tarkowska, Warszawa	3.20
M. B., Poznań, z podz. za odebr. l. z pr. o dal.	Ks. L. Domański, Rzeszów	M. Gorzeńska z wnukami, Lgów	10.00
R. Izdepska, Ryteł	Dent. Z. Hofman, Krotoszyn	Ks. St. Deskowski, Kościeliec, zebrane w Cieslinie par. Kościelieckiej przez S. Koczorowska	10.00
M. Białobłocka, Granowiec	St. Wyrowski, Gdańsk	A. Kromczyńska, Poznań	1.00
Prof. K. Krygier, Osiek od N. N.	St. Surdykówna, Toruń z podz. za odebr. l.	J. Świtła, Żnin	1.00
A. Bożek, Bielska	Ks. J. Machejek, Bobin	Bud. Fr. Polaszek, Gostrzyń	10.00
J. Kaczmarek, Ostrów	F. Roszakowa, Pleszew	M. Ciesielczuk, Hrubieszów	5.00
J. Maciejewski, Leczyca	M. Mazurkiewiczówna, Piaski	B. Łażewska, Petkowo z pr. o zdr.	1.00
	Fr. Wawrzyniak, Rybnik	J. G. P. z podz. za odebr. l. z pr. o dal.	1.00
	K. Długosz, Inowrocław	Mgr Kufel Oskar, Byd-goszcz	2.00
	Z. Pudłowska, Słonim	J. Bukowscy, Poznań	2.00
	A. Piliwiński, Poznań		
	D. Kubiak, Podpniewki		

Konto P. K. O nr. 207 470 — Sekretariat, Poznań, św. Marcin 69, m. 17.

Lekka atletyka

W Helsinkach wobec 10 tys. widzów Jonsson ustalił nowy rekord szwedzki na 3.000 m świetnym czasem 8:15.8, bijąc Pekurię (Fin.) 8:19 i Askolę (Fin.) 8:23.1. Rekordy fińskie pobili poza tym Kotkas w dysku wynikiem 51.27 oraz Sjöstedt w biegu na 110 m pl. — 14,3.

Pływanie

Z obozu w Andrychowie powrócili wczoraj Ratajczak Bronisław i Kruczkowski Zenon (U), którzy obaj wystawieni zo-

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mojej nieodżałowanej, najdroższej żony, naszej najukochańszej siostry, s. p.

z Fischbachów

Kazimierzy Topolanowej mszę św. żałobną

w sobotę, dnia 21. bm. o godz. 8 w kościele Farnym, o czym zawiadamiają Krewnych i Znajomych

w smutku pograżeni
mąż i siostry.

zg 17 617

Wróciłem

Dr Wł. Suwalski

Cieszkowskiego 7 — Lecznica dla kobiet

Pg 29 484-33,38

Wróciłem

Dr med. Brodniewicz

Górna Wilda 70, tel. 7967
9,30 — 11 i od 4 — 5,30 po poł.

Pg 29 485-57,58

Sklep duży o jednym oknie wystawnym lokale handlowo-biurowe

sala z ubocznymi pokojami, nadające się na lokale klubowe wzgl. salę zebrań oraz

8-mio pokojowe komfortowe mieszkanie

od zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia Poznański Bank Ziemiań, Podgórna 10 I piętro, pokój 6. ng 24 125

Bank Ludowy w Żninie Spółdzielnia z odpowiedzialnością nieograniczoną poszukuje członka Zarządu

rutynowanego bankowca, biegłego bilansisty, obznajmionego z układami Banku Akceptacyjnego. Szczegółowe zgłoszenia z życiorysem, odpisami świadectw i podaniem warunków i źródeł informacji uprasza się skierować do prezesa Rady Nadzorczej p. Ignacego Derecha, Żnin, ul. Kościelna. dg 24 110

Poszukuję dzierżawy

1000 — 1500 mórg od zaraz przejęcie z inventarzem lub bez, szczegółowe oferty do Kuriera Poznańskiego pod zg 27 619

Młocarnia

Lanz 60"×22". Prasa do słomy po gruntownym remoncie. Młocarnie motorowe i motory Deutza na ropę i benzynę poleca Markowski — Poznań, Jasna 16 Pg 29426-32,40

Kuchnie

nowoczesne meble kuchenne — wprost wytwórni najkorzystniej Poznań, Piaskowa 3. Koniecki, Sniadalni przy Tamie Garbar-skiej. zd 6 182

Motocykl

250 C. M. dobrym stanie za 250,— sprzedam. Jaworski, Poznań, Patrona Jackowskiego 49. zd 7 388

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2396, z 21 025, d 1611 i t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. DOMY - PARCELE

Kamienica
dochodowa, centrum Poznania — wpłata gotówka 600 tysięcy, pośrednicy wyłączeni. Oferty Kurier Poznański zdg 6 500

Dom
wolny stempli, dwa składy. — wpłaty 15 000.— 6 000.— amortyzacja. Bloch, Aleje Marcinkowskiego 15 — 5.

Kupię
wille w Poznaniu, okolice. Oferty Kurier Poznański zdg 7 293

Kupię
dom nowy 2-3 mieszkaniowy — przejmie pożyczkę długoterminową. Podać dokładny opis i cenę. Oferty Kurier Pozni, zdg 7 285

Kamienica
4 kondygnacje nowa Łazarz — wpłaty 74 000.— pośrednicy wyłączeni. Oferty Kurier Poznański zdg 7 297

Dom z składem
w Swarzędzu — 20 min. od Poznania, 4 pokoje 2 kuchnie, pralnia, chłowy ogród zaraz na sprzedaż. Wpłaty 8 000.— reszta amortyzacja. Oferty Oredownik, Poznań zd 6 344

Kamienica nowobudowana
tramwaju 1 800.— dochodu 17 500 — wpłaty 12 000.—, wiele innych kamienic polecam

Nowak,
święty Marcin 22. zdg 7 446

Sprzedam
dom, dwa mieszkania, składem. Zgłoszenia: Biuro Przepisywań, Poznań, Pocztowa 15. zdg 7 620

Willa
5 pokoi, wygodami, ładnym owocowym ogrodem, cena 25 000.— wpłata 20 000.— Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7 642

Parcele
Dąbrowskiego, Bukowska, Piekna Wiosenna, Radosna, Szlag, Rocha, Antoninek tania sprzeda — „Osadopol“, Rzeczypospolitej 9. zdg 7 445

Kamienicę
dochód 4 000.— sprzedam 23 000.— Gruszczyński, Marcinkowskiego 17 a. zdg 7 535

Dom
dochodowy sprzedam 18 500.— Debiec, Grzybowa 6. zdg 7 499

2. PIENIĄDZ
12
do 15 000.— zł na nowy dom czynszowy na 1 hipotekę poszukuje. W. Kokocińska, Kościarn, Młyńska 2. zdg 6 990

1000—3000
pewność hipoteczna lub poważnych wierzycieli poszukuje znany obywatel. Oferty Kurier Poznański zdg 7 397

Kupiec sumienny
dysponujący gotówką 2-3 000.— zdł szuka propozycji, współnika, zastępstwa, kaucja. Oferty Kurier Poznański zdg 7 643

4. OSOBISTE
Głodny
spragniony, posili się tania w Sniadalni Sobieczyńskiego, Ratajczaka 2. zdg 3 719,20.

Studenta
prosze o fotografie. Oferty Kurier Poznański zdg 7 512

Przesyłam
laluśnie piękne pozdrowienia —
Nusińska. zdg 7 587

6. OŻENKI

Koleżanki
młode, miłe religijne biedne, po-
znają parów celu matrymonial-
nym. Zgłoszenia dla blondynki,
szatynki Kurier Pozn. zdg 7 586

Panna
lat 27, przystojna brunetka wy-
daje za wdowca. Oferty Kurier
Poznański ng 48 503

Wielki
wybór pań, panów na różnych
stanowiskach poleca „Harmonia”.
Dyskrecja w 100%. Znaczek in-
formacje kierować Skrytka pocz-
towa 282. Poznań. zdg 6 757

7. SPRZEDAŻE

Motocykl
„Phänomen”
motorem Sachs
2,75 KM 2 bie-
gi i wolny światło elektryczne.
Bezpodatkowy Rejestracja jak
rower. Cena

695. —
Wul. Gum,
Poznań. Wielkie Garbary 8.
Pg 29 113-19.79

Meble
tanie i solidne spieszą wszyscy
do
„Hali Mebli”
Wrocławska 38. Dogodne war-
unki spłaty. Pg 29 459-57.30

Stołowy
czyngiel nowy, sypialnie debowa
używana tanio. Plac Wolności 8,
m. 19, 17—19. zdg 6 940

Meble
to tylko z całym zaufaniem Woź-
na 16. zdg 1 640

Owocarnię
sprzedam. Zgłoszenia Wielka 17.
zdg 5 444

Samochód
limuzyna 600 zł. Jeżycka 42. —
garaże. zdg 6 802

Motocykl
N. S. U.”
3 KM 2 biegi
i wolny. Bez-
podatkowy —
rejestracja
jak rower

Najsilniejszy, Najtańszy
Motor
Poznań. Dąbrowskiego 5.
dg 23 868

Fabryka mebli
poleca meble wszelkiego rodzaju
Józef Matuszewski, Wrocławska
19. zdg 24 024

Cheesz korzystnie kupić
Meble
być zadowolony z obsługi to z ca-
łym zaufaniem na Jezuitska 10
(Świętosławska).

„Łom Okazyjnego
Kupna”.
Pg 29 138-28.80

Pianino
używane dobrze utrzymane sprze-
dać korzystnie Centralny Magazyn
Pianin, Poznań. Pierackiego 11.
Ng 47 415

Skład
papieru tytoniu, galanteria w
najruchliwszej dzielnicy Poznań
na powód wyjazdu sprzedam.
Oferty Kurier Pozn. zdg 7 284

Z wyprzedzący
likwidacyjnej
polecamy korzystnie:
części zapasowe do plugów pa-
rowych i kolejek polnych żelazo
i stal użytkowa, tokarnie, Sza-
ping, naciarki, pilki i nożyce do
cięcia żelaza, szlifarki, motory
elektryczne i inne narzędzia, ka-
se pancerna, urządzenie i maszy-
ny biurowe, również plac z bu-
dynekami warsztatowymi i ha-
ndlowymi 1 630 mtr. kw. „Plug
Parowy” Fr. Tuszewski i A.
Blum, fabryka maszyn, Poznań,
ul. Grunwaldzka 21, telefon 68-16
w likwidacji. zdg 7 303

Piekarnia
w biegu 2 000. — z zaraz. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 296

Sprzedamy
samochód ciężarowy marki Merce-
des 3 1/2 ton oraz samochód oso-
bowy marki Skoda-Popular limu-
zyna, prawie nowy, przejechał
3 500 km. Przedstawicielstwo
Skody, Poznań, Mickiewicza 20,
m. 3, telefon 49-59. zdg 7 292

Lodówka
mała, motocykl Indian 2 1/4 koni
na sprzedaż. Dąbrowskiego 87,
m. 1. zdg 7 290

Biblioteka
800 t. i salonik sprzedam. Mosto-
wa 24, m. 7. zdg 7 169

Ekspresso
do parzenia kawy tanio. Prusa
20 kawiarnia. zdg 7 400

Kolonialke
wyjątkowo tanio sprzedam zaraz
Wiadomość Kurier Poznański
zdg 7 348

Sypialnię
pierwszorzędnie wykonana okazy-
jnie na sprzedaż. Kwiatowa 10
Stolarnia. zdg 7 457

Meble
kupuje się najtaniej u
Bakosia, Stary Rynek 51
zdg 3 904-5

Skład
spożywczy dobre położenie tania
dzierżawa za 500. — odstąpię. —
Zgłoszenia Anioła, Kanakowa 17,
m. 11. zdg 7 337.8

Resztówka
308 morgowa, zabudowania pier-
wszorzędne wpłaty 22 000. — Pol-
warczyk 280 morgowy wpłaty 15
tys. Rutkowski, Półwiejska 5.
zdg 7 459.60

Wielki
wybór majątków ziemskich, go-
spodarstw każdej wielkości, kup-
na oraz dzierżawy korzystnie po-
leca Rutkowski, Poznań, Półwiej-
ska 5. zdg 7 461.2

Dywan
lustra, lampy. Chociszewskiego
45, m. 6. zdg 7 316.17

Wozy
kastowe trzy, cztery calowe oka-
zyjnie. Mylna 32. zdg 7 511.2

Rower
solidny. Focha 167. zdg 7 468

Pianina
od 475. — Drygas, Trzeciego Ma-
ja 4. zdg 7 472

Tarcze
gimnazjalne oddaje wytwórnia
składom „Kultura”. Poznań, ul.
Półwiejska 31. zdg 7 557

Sprzedam
kolonialke zaprowadzona, cen-
trum, cena 4 000. — Oferty Ku-
rier Poznański zdg 7 557

Maszynę
do szycia Singera sprzedam. —
Piekary 9, m. 23. zdg 7 560

Fortepian
używany. Marsz. Focha 15 a — 2
zdg 7 477

Rower
okazyjnie. Rybaki 9, m. 11.
zdg 7 492

Jadalnia
220 zł sprzedam. Szamotulska 34
II. zdg 7 691

Samochód
sportowy po remoncie tanio. —
Majewski, św. Marcina 6.
zdg 7 574

Fortepian
nowoczesny, światowej marki
Bechstein,
okazyjnie. Podgórną 5 — 1.
zdg 7 575

Cieżarówka
6 cylindrowa okazyjnie Dąbro-
wskiego 33, portier. Pg 29 481-57.67

Skład
spożywczy do sprzedania powód
wyjazd. Zgłoszenia Kurier Po-
znański, Gniezno 1191.
ng 48 459

Patefon
tanio. Józefa 9 — 2. zdg 7 654

Okazja!
z powodu likwidacji Drogerii
Farnę Wrocławską 38, można
nabyć tanio różne artykuły: go-
spodarskie, malarskie, kosmetycz-
ne. Oferty Kurier Poznański
p. 21 007

Lokomotyła
Lanz 8 atm, 15,85 mtr. powier-
zchni całkowicie wyremontowana.
Dom Strzyżewice, pow. Leszno.
zdg 7 589

Salonik
12 częściowy oraz gabinet. Adres
Kurier Poznański zdg 7 611

Repozytorium
spożywcze, delikatesy, zaraz ko-
rzystnie. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 7 616

Maszynę
do pisania okazyjnie sprzedam.
Pocztowa 15 — 2. zdg 7 622

Bilard
automatyczny. Grunwaldzka 11,
m. 2. zdg 7 625

Skład
skórzanych wyrobów, centrum —
powód choroba. Oferty Kurier
Poznański zdg 7 627

Tapczan
nowy pluszowy korzystnie sprze-
dam wprost z pracowni. Długa
11. zdg 7 632

Delikatesowy
dobrze zaprowadzony, mieszka-
niem tanio. Wędzikowski, Pie-
kary 11. zdg 7 669

Nieruchomość miejska
dom frontowy i tylny, duże pod-
wórże zabudowane, ogród, łąka,
z rak niemieckich — zaraz na
sprzedaż za 9 000. — Na odpo-
wiedź dołączyc znaczek. Otto
Dee, Międzychód. ng 48 496

Maszyna
„Singer” wpuszczana. Dąbro-
wskiego 23 — 7. zdg 7 437

8. LICYTACJE

Koncesjonowana Sala Licytacyj-
na

Wroniecka 6/8
telefon 40-17 sprzedaje
okazyjnie
gabinety
gramofony
kuchnie, hokey, umywalnie, lu-
stra. zdg 7 571

10. MAJĄTKI

Majątek
Poznańskim 270 morg. bez in-
wentarza prywatne spiesznie
sprzedam z powodu objęcia inte-
resu, wpłaty 15 000. — wprost od
właściciela. Bloch, Poznań, Ale-
je Marcinkowskiego 15, m. 5. —
telef. 34-53. zdg 7 409

3-pokojowego
blisko centrum możliwe w no-
wym domu od października Ji-
stopada, pewnym płatnikowi. —
mała rodzina. Podać warunki.
Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 7 156

2 — 3
pokój kuchnia, śródmieściu, par-
ter, I piętro. Oferty Kurier Po-
znański zdg 7 356

Lekarz
poszukuje 4 wzgl. 5 pokojowego
mieszkania. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 439

Poszukuję
stróżostwa z referencjami, mała
rodzina. Oferty Kurier Poznański
zdg 7 546

Trzypokojowego
lub dwupokojowego poszukuje. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 7 482

Pokoju
z kuchnią szukam w okolicy Je-
życe wprost od gospodarza. Oferty
Kurier Pozn. zdg 7 656

Poszukuje
portierstwa żony, bezdzietny —
obecnie jako administrator. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 532

Ośmiopokojowego
ewentl. 2 razem ośmiopokojowych
na jednym piętrze słonecznych w
śródmieściu od 1. 10. lub 1. 11.
poszukuje. Oferty Kurier Pozn.
zdg 7 630

2—3
komfortowe, zaplace koszty. Wa-
runki Kurier Pozn. zdg 7 661

14. ZAMIANA MIESZK.

Portierstwo
zamienie na pokój kuchnie lub
dwa, śródmieściu. Oferty Kurier
Poznański zdg 7 689

15. POKOJE UMEBL.

Pokoik
elektryczność, tylko solidnemu
panu. Fr. Ratajczaka 11a. —
m. 69. zdg 4 869

Ratajczaka
11 a — 92. zdg 7 415

Pokój
komfortowy, centr. ogrzew. dla
pani. Ul. Fr. Ratajczaka 36. —
m. 11. zdg 7 293

Dwa
umeblowane klatki, łazienka, Fo-
cha 74 — 4. zdg 7 351

Pokój
umeblowany, słoneczny w willi
na I p. centr. ogrzewanie wynaj-
m. kulturalnemu panu zaraz lub
od 1 września. Aleja Wielkopols-
ka 11, trzecia willa na lewo za
mostem, w drodze na Sołacz.
zdg 7 306

Pokój
umebl. intelig. osobie najchętniej
urzędnikowi lub wojskowemu wy-
najm. zaraz lub od 1. 9. Szama-
rzewskiego 38, m. 10. zdg 7 336

Małżeństwo
pokój z użytkowaniem kuchni, bez-
dzietni, pościel pożądana. Szy-
mańskiego 9, m. 8. zdg 7 487

Dwuosobowy
z utrzymaniem lub bez. Półwiej-
ska 5, m. 16. zdg 7 486

Ratajczaka
11 a — 80. zdg 7 549

Próżny
duży, słoneczny, elektryczność,
wysoki parter, używ. kuchni, kul-
turalnym. Czesława 10 — 4.
zdg 7 563

Kochanowskiego
17 — 6. zdg 7 525

Pokoik
Wały Jagielly 22 — 6. zdg 7 534

Przyjeźdnym
Ratajczaka 9 — 8. zdg 7 473

Próżny
umeblowany dwóch. Wierzbicie-
ce 43 — 3. zdg 7 582

16. SZUKA POKOJU

Próżnego
obszernego pokoju na lekcje tań-
ców centrum poszukuję. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 404

Magister
filozof, absolwentka U. P. po-
szukuje pokoju miłego, czystego,
biurkiem okol. Kaponiery. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 332

Pan
szuka pokoju w śródmieściu z
obiadami u starszego samotnego
państwa. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 7 341

2
pokój użytkowaniem kuchni, śród-
mieściu, nisko. Oferty Kurier
Poznański zdg 7 357

Szukam
balkonu do słoneczkowania. —
2 godz. dziennie. Oferty Kurier
Poznański zdg 7 387

Urzędnik
małżeństwo bezdzietne poszukuje
pokoju umeblowanego użytkowaniem
kuchni, 15 września własna po-
ściel. Oferty Kurier Poznański
zdg 7 653

Małżeństwo
starsze bezdzietne próżnego zar-
raz. Jeżyce - Łazarz. Oferty
Kurier Poznański zdg 7 436

17. LOKALE

Składu
towary krótkie, miesiąc (Poznań-
skie) poszukuje. Pilarczyk, Kos-
zuty, gmina poczta Śródca.
zdg 7 305

Składnica
warsztat z światłem elektrycz-
nym zaraz do wynajęcia. Poznań,
Strzałowa 2, Polcynowa.
zdg 7 118

Lokal
fryzjerski oddam. Łukaszewicza
17. zdg 7 626

Skład
narożnikowy najruchliwszy punkt,
urządzeniem zaraz do wydzierża-
wienia. Maciejewski, Focha 81,
telefon 62-66. zdg 7 644

18. DZIERŻAWY

Sześćsetmorg
domena

państwowa
inventarzem 23 000. —

Trzystamorg
10 000. — wiele innych polecam.
Informacje

bezpłatne — Nowak,
Poznań, święty Marcina 22.
zdg 7 440

Skład rzeźnicki
dobrze zaprowadzony dotychczas
otwarty do wydzierżawienia od
15. 9. gospodarz, Poznań, Wro-
niecka 17. ng 48 216

**Stodziewiędziesiąt-
mórg**

pszennej
dworkiem
częściowym inwent. dogodna
komunikacja
50 000. — wpłaty 10 000. — reszta

amortyzacja
Nowak,
Poznań, święty Marcina 22.
zdg 7 442

11. KUPNA

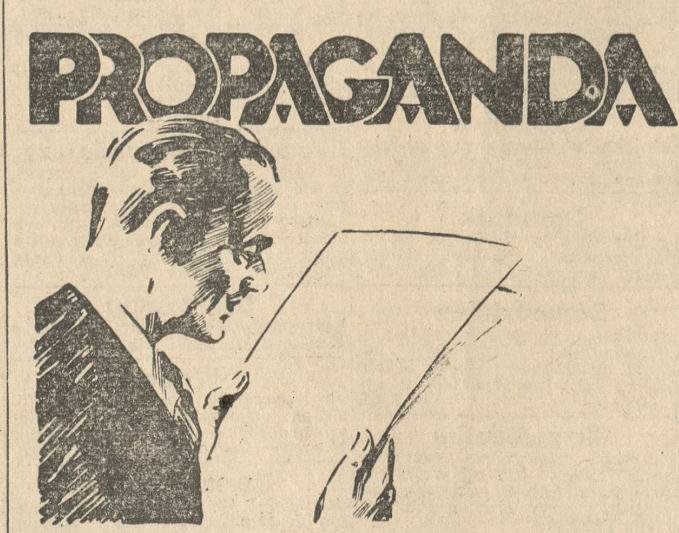
Samochody
części, opony, podwozia konne,
zakup — sprzedaż. Autosprzet —
Poznań, Mylna 10, tel 76-24.
zdg 539

Szukam
dzierżawy willi, dworku, resztów-
ki, z ogrodem, rola, dobra komu-
nikacja z Poznaniem. Nie wykluc-
zone kupno przy dogodnych war-
unkach spłaty. Wyczerpujące
zgłoszenia właścicieli bez pośred-
nictwa przyjmuje Biuro Ogłoszeń
„Par”. Poznań pod nr „33.2”.
Pg 29 449-33.2

Kupię
umywalnie i Foen. Rolna 60. —
m. 1. zdg 7 294

Trzypokojowe
komfortowe 63. — Matejki, trzypo-
kajowe, łazienka 55. — Wilsona,
jednopokojowe 30. — Wierzbicie
„Pawilon”, Focha 15.
zdg 7 504

Trzypokojowe
komfortowe 63. — Matejki, trzypo-
kajowe, łazienka 55. — Wilsona,
jednopokojowe 30. — Wierzbicie
„Pawilon”, Focha 15.
zdg 7 504

PROPAGANDA
Ogłoszenia i kampanie reklamy gazetowej
projektuje i udziela fachowych porad
WYDZIAŁ PROPAGANDY
Wydawnictw Drukarni Polskiej Sp. Akc.
Poznań, św. Marcina 70
I piętro od godz. 16—18

Magiel
używany kupię zaraz. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 7 299

Kupię
łaice. Oferty Kurier Poznański
zdg 7 385

Cieżarówkę krytą
1 1/2 do 2 ton, dobrze utrzymaną
kupię. Oferty z podaniem marki
etc. oraz ceny do administracji
Kuriera Poznańskiego pod
zdg 7 463

Jabłka, sliwki
na marmelade kupuję. Fabryka
Cukrów Siedziński, Poznań, ul.
Wroniecka 17. ng 48 217

12. DO WYNAJĘCIA

Pięciopokojowe
komfortowe III piętro. Marsz.
Focha 29. zdg 6 784

Pokój
i kuchnia z meblami zł 1 200. —
dzierżawa zł 20.50. Oferty Ku-
rier Poznański zdg 7 291

Dwupokojowe
nowe łazienka, Koneczyńskiego 33
zdg 7 283

6
do 7-pokojowe komfortowe, ewtl.
lokal biurowy od 1. 9. 27 Grudnia
1, narożnik Ratajczaka, portier.
zdg 7 300

3
pokojowe kuchnia komfort słone-
czne, agenci wykluczeni. Adres
Kurier Poznański zdg 7 064

2
pokój z kuchnią. Właściciel. —
Górczyńska 7. zdg 7 314

Mieszkanie
3 pokoje. Wiadomość stróż. Fa-
bryczna 30, m. 22. zdg 7 310

Pięciopokojowe
rok z góry 1 000. — Oferty Ku-
rier Poznański zdg 7 588

Dwupokojowe
małej rodziny. Debiec, Południo-
wa 63, II. zdg 7 488

5
pokojowe, czyste. Działyńskich 5
portier. zdg 7 567

Mieszkanie
5 i 7 pokoi tanio wydzierżawie,
telefon 34-44. Pg 29 479-57.61

Pokój
z kuchnią rok z góry. Św. Mar-
cin 3, m. 17 od zaraz. zdg 7 658

2
puste, gaz, elektryka, łazienka 45
jednopokojowe słoneczne, sutere-
na 35, Ostrogora, Zakret 13.
zdg 24 126

Pokój
kuchnia, Poznań, Staroleka, Po-
chyla 33/35. zdg 7 583

Mieszkanie
2 pokoje balkon ul. Malinowa 6.
zdg 7 670

Czteropokojowe

Szamarzewskiego 47. zdg 7 677

Dwa
pięciopokojowe. Ratajczaka 33.
zdg 7 676

Dwa
trypokojowe. Filarecka 3. Gór-
na Wilda. zdg 7 678

Dwa
trypokojowe. Dąbrowskiego 151
zdg 7 679

Sześciopokojowe
Plac Nowomiejski 6. zdg 7 680

Pięciopokojowe
Wielka 15. zdg 7 681

Dwupokojowe
kuchnia, łazienka. Wiadomość
Focha 41, skład 3. zdg 7 433

Czteropokojowe
komfortowe I piętro, centralne
ogrzewanie, czynsz 83. — wyższe-
mu urzędnikowi. Wierzbicie 58,
dozorczyń. zdg 7 687

Trzystąpięćdziesiątmorg

Dwadzieściamorg
Jaki, żniwami, 10 koni, 28 bydła, 30 świń, maszynaria, kompletne **zabudowanie** masywne, domek ludzki, szosa — kolejka, miejsce Kujawy **dwanaścieletnie** objęcie 22 000,— wydzierzawie **Nowak,** Poznań, święty Marcin 22, zdg 7 441

Dzierżawę
bufetu odda Stowarzyszenie Polko-Jugosłowiańskie, 3 Maja 3, zdg 7 645

22. ZG'IBY

Zegarek
ręczny. Uczciwego znalazcę prosię zwrot Gen. Prądzińskiego 48 Fryzjer, zdg 7 456

Portmonetkę
z odznaką proszę znaleźć za wynagrodzeniem. Półwiejska 38 — Śniadalsnia, zdg 7 559

23. ROZMAITE

Znana Adarelli
przepowiada z Braminów — reki. Przyjmuje do 9 wieczór, Podgórna 13, mieszkanie 10. Na prowincje nie wyjeżdżam, zdg 7 410

Akuserka
Poznań, Strzelecka 2 **przy Świętokrzyskim** przyjmuje uziela porady, pomocy położniczej, dg 23 872/3

Przepisuję
maszyną najtaniej. Poznań, Pocztowa 15, zdg 7 621

24. NAUKA

Konwersacji
niemieckiej wzamian za pokój u dzieli młoda, inteligentna Niemka. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 6 899

Książkowość, stenografia
polsk., niem., maszyny. Ogrodowa 16, II, zdg 7 447

Kursy
handlowe Sawickiego, dypl. W. S. H. teraz Kantaka 4, tel. 49-68 Kursy 3 września, dg 23 904/5

Kursy Handlowe
Skrzypczak, pl. Wolności 2, — Początek 2 września, zdg 7 592

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

a) Służba domowa

Szukam
posługi cały dzień. Oferty Kurier Poznański zdg 7 547

TEATRY

Poznań, czwartek, 19. 8.
TEATR POLSKI: Czwartek, 19. 8. godz. 20: „Dwaj meżowie pani Marty”.
Piątek, 20. 8. godz. 20: „Dwaj meżowie pani Marty”.

Zadajcie w cukierniach, restauracjach, składach

plynnego owocu

Caprice

KANTOROWICZA

Orzeźwia — zawiera witaminy jest pyszny!
dg 24 09.

KINA

Poznań, czwartek, 19. 8.
APOLLO: „Dorożkarz nr. 13”.
CORSO: „Czarownica”.
GLORIA: „Teodora robi karierę”.
GWIAZDA: „Tajemnica Panny Brinx”.
METROPOLIS: „Romans w Budapeszcie”.
OSWIATOWE 1. C. L. „Wielka Księżna i chłopiec hotelowy”.
RENAISSANCE: Borys Karloff w filmie „Zemsta Johna Elmara”.
SLONCE: „Szampański wale”.
SFINKS: „Królowa 1 ańca”.
SWIT: „Sprzedawca traktorów”.
TECZA-Lazarz: „Ramona”.
TECZA-Wilda: „Dla Ciebie Mario”.
WILSONA: „Bohater”.

Gospośia

poszukuje posady od 1. dobrze polecona u samotnej osoby. Oferty Kurier Poznański zdg 7 595

Inteligentna

lat 22, pracowita, uczciwa zajmie się domem jednej osoby, w charakterze gospośi. Zgłoszenia do Kuriera Pozn. zdg 7 662

Wiejska

bardzo dobrymi poleceniami, pracowita, zaufana poszukuje osoby od 1. lub 15. 9. do 2-3 osób lub 1 starszej pani. Łaskawe zgłoszenia kierować proszę Kurier Poznański zdg 6 514

Dziewczyna

do wszystkiego zna język polski i niemiecki szuka posady od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 6 452

Posługaczka

uczciwa poszukuje posługi dzielnicą obojetna. Oferty Kurier Poznański zdg 6 553

Osoba

starsza znająca pracę i gospodarstwo domowe poszukuje posady do 1 lub 2 osób w lepszym domu. Oferty Kurier Poznański zdg 6 209

Uczciwa

dziewczyna prowincji poszukuje posady z gotowaniem od zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 6 162

Krawcowa

pierwszorzędna domowa lub wyręczycielka pani domu poszukuje posady na wieś, świadectwa pierwszorzędne. Oferty Kurier Pozn. zdg 6 289

Młodsza

dziewczyna szuka posady do lekkich prac domowych. Oferty Kurier Poznański zdg 5 664

Młoda

rzetelna samodzielnie gotowaniem szuka do 1 lub 2 osób. Oferty Kurier Pozn. zdg 5 820

Pracznia

uczciwa czysto pierze szuka prania. Oferty Kurier Poznański zdg 6 678

Gospodyni

doświadczona do wszystkiego, gotowaniem poszukuje posady w lepszym domu. Zgłoszenia Jankowiak, Buk, Szkolna 6, Ng 47 429

Panienska

z lepszej rodziny, o milej powierzchowności, szuka posady do osoby samotnej w charakterze gospośi. Oferty Kurier Poznański zdg 6 840

Młoda

inteligentna towarzysząca zajmie się domem u księdza, miejscowość obojetna od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 7 319

Inteligentna

uczciwa do wszystkiego, do lepszej rodziny poszukuje prace od 1. 9. Oferty Kurier Poznański zdg 7 411

Dziewczyna

wszystkiego gotowaniem, szyciem mniejszego domu szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 354

Gospodyni

samodzielną (Kurlandka Lotewka) znająca dobrze kulinarię, również leczniczą, masaż i szycie poszukuje posady u osób starszych, samotnych. Wilno, Zarzec - Filarecka 58 — 1, Ella, zdg 7 395

Panna

z dobrej rodziny, miła, lat średnich przyjmie posadę do samotnej osoby do prowadzenia gospodarstwa domowego lub inna. — Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 7 286

Służąca

do wszystkiego bez gotowania. — język francuski poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 331

Dziewczyna

uczciwa z dobrymi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurier Poznański zdg 7 469

Panienska

lat 16, szuka posady do dzieci lub lekkich prac domowych najchętniej w mieście. Oferty Kurier Poznański zdg 7 537

Dziewczyna

poszukuje posady w mniejszym domu. Oferty Kurier Poznański zdg 7 485

Panna

dobrej rodziny, zna szycie, robotki, wszelkie prace domowe szuka posady, dzieci, pokojowej lub jakiegokolwiek innej. Oferty Kurier Poznański zdg 7 568

Panna

inteligentna, uczciwa, z poleceniem do wszystkiego od zaraz lub 1. 9. Oferty Kurier Poznański zdg 7 521

Sierota

inteligentna, gotowanie, zaprawy, pieczywo, przyjmie posadę samotnych zaraz. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7 539

Poszukuje

posługi z praniem. Oferty Kurier Poznański zdg 7 562

Służąca

wiejska z gotowaniem, sumienna, rzetelna, dobrze polecona szuka posady od 1. Oferty Kurier Poznański zdg 7 580

Gospośia

młodsza z bardzo dobrym gotowaniem, z dobrymi świadectwami szuka posady do samotnej osoby lub u bezdzietnego państwa tylko w lepszym domu od 1. 9. Oferty do Kuriera Poznańskiego zdg 7 604

Inteligentna

przystojna panna lat 27, znająca wszechstronnie gospodarstwo — przyjmie posadę gospodyni u samotnej osoby. Oferty Kurier Poznański zdg 7 628

b) Inni

Maszynistka

biegła szuka posady. Wymagania skromne. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 6 680

Stenotypistka

polski - niemiecki szuka posady. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 126

Nauczycielka

egzamin nauczycielski szkół powszechnych, prawo nauczania dobry niemiecki, znajomość francuskiego, muzyka, średnia, szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurier Poznański zdg 6 750

Uczennica

rzeźnicza z półroczną praktyką poszukuje zajęcia. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 7 325

Ogrodnik

kawaler dzielny w swym zawodzie poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 322

Samodzielną

ekspedientka branży kolonialnej, pierwszorzędne świadectwa, polecenia, poszukuje posady. Maria Łakoma, Poznań, Ławica, u pp. Gateklich, zdg 7 515

Ekspedientka

piekarsko - cukiernicza poszukuje posady zaraz lub od września, dobre świadectwa, miejscowość obojetna. Oferty Kurier Poznański zdg 7 329/30

Mogę

polecieć panienskę uczciwą, inteligentną, akurata, do wszystkiego, względnie dzieci. Oferty Kurier Poznański zdg 7 412

Mleczarz-serowar

doświadczony, kaucja, szkoła mleczarska poszukuje posady lub zastępstwa. Oferty filia Kuriera Pozn., Marszałka Focha 160, zdg 7 416

Françoise

diplomée, recommandée par Madame Thiel cherche place institutrice. Doruchów, pow. Kępno, Thiel, zdg 7 392

Ekspedientka

rutynowana dobrej prezencji. — praktyka, pracowita, sumienna, niemiecki szuka posady. (Konfekcji damskiej, meskiej, dziecięcej, bielizny) Oferty Kurier Poznański zdg 7 517

Mechanik-elektromonter

z długoletnią praktyką kierownik warsztatów elektromechanicznych budowy aparatów samoczynnych w najpoważniejszych zakładach zagranicznych, obznajmiony dokładnie budowa ruchu wielkich elektrowni turbiny parowe i wodne, generatory, rozdzielnia, uzwojeniem silników, transformatorów Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego pod zdg 7 519

Posady

poszukuje najchętniej do dzieci władam językiem polskim, francuskim. Oferty Kurier Poznański zdg 7 491

200 zł wynagrodzenia

zapłaci za wyrobienie stałej poważnej posady w Poznaniu od 1. 10. 1937.

książkowa

z kilkonastoletnią praktyką, b. obowiązkowa, inteligentna, pisze biegle na maszynie, znająca także dobrze język niemiecki w banku lub innej poważnej instytucji. Bardzo dobre rekomendacje. — Zgłoszenia do ekspedycji Kuriera Poznańskiego zdg 6 653.

5 000 zł

kaucji poszukuje posady kierowniczej względnie biurowej lub generalne zastępstwo. Oferty Kurier Poznański pod zdg 7 591

Marszantka

siła pierwszorzędna, kilka lat praktyki wzięt jako eksp. poszukuje posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 548

Uczeń

szwajski z długoletnią praktyką szuka posady od 1. 9. Oferty Kurier Poznański zdg 7 523

Biuralistka

z długoletnią praktyką, znająca książkowość notarialną i język niemiecki, pisząca na maszynie szuka posady. Oferty Kurier Poznański zdg 7 693

Zastępstwo

jakiegokolwiek, domowe przyjmie od zaraz na 3-4 tygodnie intel. poważna zaufana osoba za małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia „Par” Poznań „57.64” Pg 29 482-57.64

Krawcowa

zdolna, niedroga poszukuje pracy Wodna 1 — 19, zdg 7 655

Bufetowa

sumienna z obsługą gości dobre świadectwa. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 685

Przedstawicielstwo

przyjme. Oferty Kurier Poznański zdg 7 633

Poszukuje

posady bufetowej lub kelnerki od zaraz. Oferty Kurier Poznański zdg 7 665

S. O. S.

Inteligentna panienska z wykształceniem 6 klas gimn. szuka posady do biura lub jako kasjerka. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7 608

Rządca - administrator

żonaty, szuka posady kaucyjnej. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 674

Młody

robotnik, żonaty szuka pracy — jakiegokolwiek z gwarancją. Oferty Kurier Poznański zdg 7 451

Lekarze

dentyści — wykonuje jeszcze dla kilku panów (par) technicznych prac. tanio. Oferty Kurier Pozn. zdg 7 151

Urządnik gospodarczy

kawaler, lat 30, 7 lat praktyki, dobre świadectwa i polecenia. — obecnie na niewypowiedzianej posadzie, pragnie zmienić stanowisko od 1. 10. lub później, okolica obojetna. Zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 7 101

Dziewczyna

bez spania na cały dzień. Oferty Kurier Poznański zdg 7 087

Wdowa

po obywatelu ziemskim lat 45, zmieni posadę gospodyni na wieś na probostwo. Zgłoszenia Kurier Poznański zdg 7 097

Reemigrantka

panna lat 18, z dobrą konwersacją francuska, zdrowa i wesola, obecnie na posadzie poszukuje od 1. 9. lub od 15. 9. odpowiedniej posady do dziei w Poznaniu lub blisko Poznania. Łaskawe zgłoszenia do Kuriera Poznańskiego zdg 6 754

27. WOLNE MIEJSCA

Dzielna ekspedientka

do składu rzeźniczego na stałą posadę od zaraz potrzebna. Zgłoszenia proszę kierować: Klemens Cybula, Toruń, Stary Rynek 8. Pg 29 465-64.89

Spawacze

elektryczni specjaliści na elektrody Baidona są poszukiwani przez przemysł przetwórczy na G. Śl. Oferty nadsyłać: skrzynka pocztowa nr 26, Mikołów, dg 24 118

Dziewczyna

nawskroś uczciwa miła do prac domowych i dziei dobrymi świadectwami od zaraz potrzebna. Fabryczna 13a, m. 5, zdg 7 405

Dziewczyna

inteligentna potrzebna do dziei, przychodnia. Marsz. Focha 127, I ptr. zdg 7 359

Gospodyni i wychowawczyni

dzieci 11-14 lat, do samodzielnego prowadzenia domu z maturo, francuski i fortepian pożądan, wiek do 32 lat u wyższego urzędnika na stanowisku. Zgłoszenia natychmiast Poste restante Gniezno dla S. F. zdg 7 304

Młodszej

uczciwej posługaczki poszukuje wzmian dam mieszkanie. Piekary 4, m. 6, g. 2-4, zdg 7 390

Urządnik

z praktyką rolną potrzebny zaraz Oferty Kurier Poznański zdg 7 335

Stenotypistka

z dokładną znajomością języka niemieckiego, zechce się zgłosić na stałą posadę. Łaskawe zgłoszenia z podaniem referencji do Kuriera Poznańskiego zdg 7 399

Maszynistka

z maszyną do pisania na stałe potrzebna. Zgłoszenia Poznań, Szkolna 12, m. 4, zdg 7 493

Inteligentna

panienka szyciem do dziei i pomocy w gospodarstwie zaraz potrzebna. Pierackiego 11, m. 3, zdg 7 323

Marszantka

potrzebna. Matuszewska, Ratajczaka 8, zdg 7 478

Technik - dentystryczny

może się zgłosić od zaraz, który pracuje perfek w zlocie i kauczku. Proszę o dołączenie odpisu świadectw J. Młodyszewski, dentysta, Jabłonowo Pom. zdg 7 516

R. Barcikowski S. A. Poznań

Ekspedient

dekorator młodszy do blawatów, wieksze miasto poszukiwany. — Oferty odpisami świadectw do Kuriera Poznańskiego zdg 7 490

Ogrodnik

rolnik pracownikami 90 morg — przy Poznaniu, letnisko, kilka pięknych mieszkań, bory jeziora, sady, park 4/5 000 potrzeba zaraz do objęcia na własny rach. — Skrzynka pocztowa 362 zdg 7 660

Adwokat poszukuje samodzielnej

sekretarki - stenotypistki

obeznanej z wszelkimi pracami biurowymi. Posada stała. Miasto pow. blisko Gdyni. Uprasza się o złożenie oferty do ekspedycji Kuriera Poznańskiego dg 24 124

Apteka

Poznaniu poszukuje zaraz zastępcę. Oferty „Par”, Marcin-kowskiego 11, „57.63. Pg 29 480-57.63

Dziewczyne

czysta, polecona około 30 lat. — samodzielnym gotowaniem przyjmie małżeństwo dzieckiem. Zgłoszenia Starościńska 6, blisko Urszulanek, godz. 5-7, dg 24 127

Ekspedientka

do drobiu owoców od zaraz. Focha 68, skład wiejski, zdg 7 901

Domokrążni

z gotówką 100 zł. Zgłoszenia — Wierzbicice 37a, m. 7, zdg 7 598

Służąca

do wszystkiego zaraz. Wierzbicice 30, m. 30, zdg 7 597

Tokarza

w metalu na stałe. „Spreżyna”, św. Marcin 69, zdg 7 576

Młodsza

gotowaniem potrzebna.